РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер 29-го червня 1916. Ч. 78. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, June 29, 1916. No. 78.

МЕКСИКО НЕ ДУМАЄ УСТУПАТИ.

Німці полонили на Волини 12.000 Москалів.

ПОБІДА ТУРКІВ НА КАВКАЗІ: 2.000 УБИТИХ І 650 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

СОЮЗНИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ ЗАГАЛЬНИЙ НАСТУП ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

ВАШІНҐТОН, 26. червня. — **Президент Вілсон вислав нині рано ще одну ноту до Мексика. В сій ноті повторено домаганя Злучених Держав щодо увільненя полонених Американців і виясненя в справі битви під Карісаль, а крім того назначено 24-годинний реченець на відповідь.**

Найдальше в середу рано відповідь Мексика повинна находити ся вже у Вашінґтоні.

ВАШІНҐТОН, 27. червня. — **Мексиканський посол вручив нині ноту Каранци до Злучених Держав. Замісць відповіди на домаганя американського правительства Каранца прислав нову ноту Мексика, в якій домагаєть ся випущеня на волю 30 полонених Мексиканців і жадає виясненя в справі замкненя границї для довозу живности і инших артикулів до Мексика.**

ВАШІНҐТОН, 27. червня. — **НА ПІДСТАВІ ВІСТИЙ, ЯКІ НАДІЙШЛИ З МЕКСИКА, УВАЖАЮТЬ ВІЙНУ З МЕКСИКОМ ЗА НЕМИНУЧУ.**

Оба комітети для заграничних справ відбули нині нараду, на якій принято дві резолюції, уповажняючі президента до війни з Мексиком. Обі сі резолюції будуть поставлені в сенаті і палаті послів, скоро лише мине реченець, назначений на відповідь Мексика, або коли відповідь Мексика не буде вдоволяюча.

Перша резолюція звучить:

„Стверджуєть ся, що між Злученими Державами а Мексиком істнує воєнний стан, спричинений поведенєм мексиканського правительства".

Друга резолюція звучить:

„Президентови уділяєть ся повновласть ужити сухопутні і морські сили Злучених Держав, щоби перевести домаганя, поставлені до мексиканського правительства".

14.000 МІЛІЦІЇ ВІДІЙШЛО НАД ГРАНИЦЮ МЕКСИКА.

ВАШІНҐТОН, 28. червня. — **Департамент війни одержав телеґраму від ґен. Вуда, що з пятьох східних стейтів відїхало вчера 14.000 жовнїрів міліції над границею Мексика: Вермонт — 1.000; Масачусетс — 5.369; Конектікут — 2.330; Ню Йорк — 3.832 і Ню Джерзи — 1.530.**

100.000 МІЛІЦІЇ ПРОТЯГОМ 10 ДНІВ.

ВАШІНҐТОН, 27. червня. — **Військові круги сподіють ся, що протягом 10 днів около 100.000 міліції буде находити ся над границею Мексика.** Трудности, які були в перших днях мобілізації, зістали усунені і є надія, що мобілізація дальших полків відбудеть ся значно скорше.

МЕКСИКАНЦЇ НЕ ДУМАЮТЬ УВІЛЬНИТИ ПОЛОНЕНИХ АМЕРИКАНЦІВ.

ЕЛЬ ПАЗО, ТЕКС., 27. червня. — **„Коли Злучені Держави жадають звернення їм жовнїрів, які є у нас в полонї, то було би найліпше, коли би вони тут самі прийшли і їх забрали",** — відповів мексиканський ґенерал Тревіно на питане, чи мексиканське правительство сповнить домаганє Злучених Держав.

ПЕРЕХВАЛКИ МЕКСИКАНЦІВ.

НОҐАЛЄС, АРІЗ., 27. червня. — Мексиканські офіцири, які вербують рекрутів до армії Каранци, розкидають серед населеня відозви, в який висьмівають американські війска.

У сій відозві містить ся між иншими отсей уступ:

„Обійдеть ся без боротьби. Наші хоробрі війска підуть собі прямо на північ, а відкинувши „ґрінґос" (мексиканське прізвище Американців) на бік, підуть до Вашінґтону і застромлять свій прапор на капітолї".

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

НІМЦЇ ПОЛОНИЛИ НА ВОЛИНИ ПОВЕРХ 11.000 МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 26. червня. — **Завзята битва на Волини відбуваєть ся без перестанку дальше. Москалї приневолені уступати в напрямі Луцка.**

Німецькі війска зискали в битві перевагу і посувають ся щораз дальше наперед. Протягом останних 10 днів кровавої боротьби на Волини німецькі війска полонили 11.158 Москалів і здобули дві гармати та 54 машинових крісів.

Урядовий звіт головного німецького штабу звучить:

„На північний боєвій лінії крім перестрілки артилєрії і поменьших битв між патрулями не зайшли жадні важнійші воєнні операції.

„**На боєвій лінії ґенерала Лінзінґена битва в околиці Затурців (на полудневий захід від Сокуля) розвиваєть ся успішно для наших військ. Число Москалів, полонених на сїм фронті в часі від 15-ого червня, зросло на 11.158, між тими 61 офіцирів. Крім того здобуто 2 гармати і 54 машинових крісів.**

„На боєвій лінії ґенерала Ботмера не зайшли жадні зміни".

„На боєвій лінії в Галичині вчерашний день минув спокійно.

„На Волини була чинна головно артилєрія. Лише на захід від Сокуля німецькі війска здобули становища російських військ на просторі трох кільометрів. Дальше на півнїч здовж Стиру положенє воєнне не улягло жадній зміні".

АВСТРІЙЦЇ ВІДПЕРЛИ МОСКАЛІВ НА ПІВНІЧ ВІД КУТІВ.

ВІДЕНЬ, 26. червня. — З австрійської головної кватири доносять:

„**На Буковині на північ від Кутів наші війска відбили напад Москалів з тяжкими втратами для неприятеля.**

МОСКАЛЇ ЗАНЯЛИ ДВА СЕЛА НАД ДНІСТРОМ.

ПЕТРОҐРАД, 26. червня. — Урядовий російський рапорт подає отсї вісти:

„На півночи на боєвій лінії коло Якобштад і коло Двинска німецька артилєрія живо острілювала наші становища. Коло Баранович німецькі війска по попереднім бомбардованю перевели наступ, але без успіху. Також напад Німців на дорозі, яка веде до Слуцка, зістав ударемнений.

„Над Стиром (на Волини) на лінії Сокуль-Кольки німецькі війска бомбардували наші становища і в деяких місцях перевели напади. Наші війска відбили всі напади. Одна з наших компаній переслїдувала неприятеля на пів верстви і полонила 15 Німців.

„На захід і полудневий схід від Луцка положенє не змінило ся.

„**На полудне від Бучача наші донські козаки переправили ся через Дністер і заняли місцевости Сокирчин і Петрів, беручи в полон 5 офіцирів і 350 жовнїрів.**

„Російська кіннота на Буковині після битви заняла становища неприятеля недалеко місцевости Позоріта, девять верств на захід від Кімполюнґа".

НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК НА ПІВНОЧИ І НА ВОЛИНИ. — 1.000 ПОЛОНЕНИХ.

БЕРЛІН, 27. червня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„**АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: Відділи німецького війска перевели наступ на російські становища над Двиною на полудне від Кекав, беручи в полон 26 Москалів і здобуваючи один машиновий кріс.**

„**На полудне від Несвіжа полонено 189 Москалів та здобуто 6 машинових крісів і 4 метавки.**

„**АРМІЯ ЛІНЗІНҐЕНА: На полудневий захід від Сокуля німецькі війска взяли приступом російські становища, причім полонено поверх 700 Москалів. Протинапад Москалів відбито.**

„**АРМІЯ БОТМЕРА: У східній Галичині панує спокій".**

КОЛО ПОЧАЄВА АВСТРІЙЦЇ ВІДБИЛИ НАПАД МОСКАЛІВ.

ВІДЕНЬ, 27. червня. — Австрійська головна кватира доносить:

„**На Буковині, на північ від Кутів, австрійські війска відбивають напади Москалів.**

„**В битві коло Почаєва (на північний схід від Бродів) австрійські війска зломили опір Москалів, завдаючи їм тяжкі втрати.**

„**На полудне і полудневий схід від Сокуля (на Волини) наступ союзних військ поступає успішно наперед".**

ОСТАННИЙ РОСІЙСЬКИЙ РАПОРТ.

ПЕТРОҐРАД, 27. червня. — Останний звіт російського ґенерального штабу звучить:

„Німецькі війска в ріжних місцях здовж Двини пробували перевести наступ на наші становища, але без успіху. На полудне від озера Свентен німецькі гармати бомбардували наші становища.

„На боєвім фронті коло Кольок неприятель острілював тяжкими гарматами наші становища. Дальше на полудне брала участь в битві також піхота.

„**В напрямі від Черновець наші війска дійшли до річки Дудівця, яка впадає до Прута недалеко Заболотова (20 кільометрів на схід від Коломиї).**

„**Після рапортів ґен. Брусілова число полонених від початку наступу зросло на 4.031 офіцирів і 194.941 жовнїрів. Воєнна добича складаєть ся з 219 гармат, 644 машинових крісів, 196 метавок і з инших воєнних матеріялів".**

БРАК ЗЕЛЇЗНИЦЬ В РОСІЇ УНЕМОЖЛИВИВ ДАЛЬШИЙ НАСТУП МОСКАЛІВ.

ЛОНДОН, 26. червня. — **Кореспондент лондонської часописи „Таймс" доносить з Петроґраду, що союзні війска здержали дальший похід російських військ на Волини.** Яко головну причину, задля якої російська армія не може продовжати свого наступу, є брак зелїзниць в Росії. Кореспондент подає отсе:

„**На Волини російські війска держать свої становища серед великої небезпеки. Вправді їх положенє є покищо знамените, однак воно є зависиме від того, яку скількість військ Німцї можуть стягнути і кинути на боєву лінію. Маючи добрі зелїзниці, Німцї зможуть без труду нагромадити в однім місци більшу силу своїх військ і переломити російські становища. Натомісць російські війска, які находять ся здовж 1.000 кільометрів боєвої лінії, задля браку відповідних зелїзниць не можуть бути скоро перенесені з одного місця на друге".**

———o———

ВЕЛИКА ПОБІДА ТУРКІВ КОЛО ТРАПЕЗУНТА. — 2.000 УБИТИХ І 652 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛІВ.

БЕРЛІН, 26. червня. — **Турецькі війска зближили ся до міста Трапезунта (над Чорним морем) і віднесли велику побіду над Москалями.**

Урядовий звіт головного турецького штабу подає отсю коротку вістку:

„**На боєвій лінії на Кавказі турецькі війска завдали російській армії тяжкий удар. В битві під Трапезунтом полишили Москалї 2.000 убитих на побоєвищи, а 652 в полонених. Наші страти були розмірно невеликі".**

ВІЙНА З ФРАНЦІЄЮ:

ФРАНЦУЗИ НАДІЮТЬ СЯ ВЕЛИКОЇ ОФЕНЗИВИ СВОЇХ СОЮЗНИКІВ.

ПАРИЖ, 26. червня. — **Через довгий час приготовлювана офензива союзників розпічнеть ся небаром рівночасно на всіх боєвих фронтах з цілою силою.**

Президент французького кабінету повернув з головної кватири ґен. Геґа, головного команданта анґлійських військ у Франції. Останний звіт анґлійської кватири доносить: „Наша артилєрія розпочала на цілій лінії острілювати німецькі становища, сильнійше ніж звичайно". В тімсамім часї оголосив італійський ґен. Кадорна звіт, в якім доносить, що наступ проти Австрійців розпочав ся. Вісти з Петроґраду доносять, що армія Брусілова перейшла Карпати і сходить на Угорщину.

„**Надійшла для союзників слушна година. Амуніції є подостатком. Загальний наступ розпочав ся", — пише французька часопись „Матен".**

ПРОТИНАПАДИ ФРАНЦУЗІВ БЕЗУСПІШНІ.

БЕРЛІН, 27. червня. — Німецький ґенеральний штаб доносить:

„**В ночи перевели Французи протинапади на захід від Тіомон і на полудне від Во, але без успіху. В лїсі Шепітр наша патруля напала несподівано на відділ Французів, беручи в полон 2 офіцирів і кількадесять жовнїрів.**

„**На анґлійськім фронті прийшло до битви між передними сторожами. Анґлійцї пустили на наші становища трійливі ґази, але наші війска не потерпіли жадної шкоди. З причини вітру филї ґазу звернули ся в сторону анґлійських становищ".**

НІМЦЇ БОМБАРДУЮТЬ ФОРТ ТАВАН.

ПАРИЖ, 27. червня. — Міністерство війни подає отсї вісти:

„**Сподіваний наступ німецьких військ на північно-східні внутрішні форти Вердену не розпочав ся. Натомісць Німцї звернули огонь своєї артилєрії на форт Таван і на укріпленя, які лежать на полудневий схід від сего форту.**

„**На захід від Тіомон і Флєрі наші війска відзискали часть утраченого терену".**

НІМЦЇ ¾ КІЛЬОМЕТРА ВІД ТРЕТОЇ ОБОРОННОЇ ЛІНІЇ ВЕРДЕНУ.

ПАРИЖ, 26. червня. — **Німецькі війска зблизили ся до внутрішних фортів Вердену. Їх нові становища віддалені всего ¾ кільометра від фортів, які боронять саме місто Верден. Помимо всеї небезпеки французькі команданти не упадають на дусї і вірять, що Верден не дістанеть ся в руки неприятеля. Коли би остаточно не було иншого виходу, то кожду пядь землї неприятель мусить дорого оплатити своєю кровю.**

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

ІТАЛІЙЦЇ РОЗПОЧАЛИ НАСТУП.

РИМ, 27. червня. — **Італійський ґенеральний штаб доносить, що італійські війска розпочали наступ на цілій лінії між Адижою а Брентою. Міста Посіна і Арсієро находять ся вже знова в руках Італійців.**

Міста Посіна і Арсієро лежать на італійській територіï, яку були заняли в часї наступу Австрійці.

———o———

АНҐЛІЯ І ЇЇ СОЮНИКИ ХОТЯТЬ ЗМУСИТИ ГРЕЦІЮ І РУМУНІЮ ДО ВІЙНИ ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ І АВСТРІЇ.

ЛОНДОН, 25. червня. — **З висших воєнних кругів доносять, що Греція і Румунія будуть небаром силою приневолені до війни проти Німеччини й Австрії.**

Грецький парлямент під напором Анґлії зістав розвязаний. З початком серпня відбудуть ся нові вибори до парляменту і Анґлія має надію, що до парляменту увійде більшість послів з партії Веніцельоса. Тоді Анґлія зажадає від Греції оружної помочи проти Болгарії й Австрії. На случай спротиву зі сторони грецького короля Константина грозять йому усуненєм з престола.

З другої знова сторони російське правительство робить заходи, щоби Румунію позискати до війни проти Австрії. Росія зобовязуєть ся віддати Румунії Буковину і румунську часть Семигорода. Лондонський кореспондент доносить з Петроґраду, що на случай опору зі сторони румунського короля Фердинанда і його кабінету, російське правительство виступить проти Румунії дуже рішучо, маючи досить сили, щоби покорити непослушних.

РУМУНІЯ РОЗПУСТИЛА ЖОВНІРІВ НА ЖНИВА.

ЛОНДОН, 26. червня. — **З Букарешту доносять, що румунське міністерство війни зарядило, щоби значну часть війска розпустити домів на жнива.**

З того треба заключати, що Румунія не думає брати наразі чинної участи у війнї.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.00 per year	на рік $2.00
$1.00 per 6 months	на пів року $1.00
0.75 per 3 months	на 3 місяції 0.75
In Jersey City, Canada and other foreign Countries:	В місті Jersey City, до Канади і других країв:
$3.00 per year	на рік $3.00
$1.50 per 6 months	на пів року $1.50
$1.00 per 3 months	на 3 місяції $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертає ся.

З біжучої хвилї.

—o—

Свого часу сказав бувший секретар заграничних справ, Брайн, таке: „Від сходу до заходу сонця Америка поставить мілїон війска для своєї оборони". — Мілїон людий може Америка поставити, але чи вона готова з оружем і з амуніцією на такий випадок? Чи вона годна доставити на час живність для мілїона людий, які мають бути жовнірами? Саме тепер є пора найлїпшої проби для Америки. Великий час виказує орґанїзаційну справність.

Кацапська ґазета „Свѣтъ" (а також „Новая Русь", „Правда" і другі) доносять, що 4. червня відбуло ся в Ню Йорку віче, на якім ухвалено резолюцію, що віче не узнає д-ра Демидчука делєґатом З. У. Р. На тім вічу здемасковано д-ра Демидчука яко австрійського аґента. Дальше пише „Свѣтъ":

...не меньше же говорилъ Цеглинскій. Къ нему, бесѣднику, свернулся былъ Демидчукъ съ предложеніемъ, щобы и онъ помагалъ австрійской справѣ и щобы и онъ не выступалъ на вѣчахъ, а за тое будетъ получати по 300 доларовъ въ мѣсяцъ. Говорилъ еще Цеглинській о томъ, щобы народъ не вѣрилъ вымышленнымъ похваламъ для Австріи, якими дурятъ читателей всякіи газеты, якъ прим. „Свобода". Австрія се ворогъ великій для русского народа, она вводитъ въ Галичинѣ польскіи и нѣмецкіи порядки и сотками вывѣшала русскихъ людей черезъ то только, що они русскіи (по словамъ бесѣдника: украинскіи).

При кінци своєї статї (її заголовок: „Австрійскіи шпіоны среди мазепинцевъ") говорить „Свѣтъ" ось-що:

Австрія надѣялась, що придется ей воевати съ Росіей и вотъ, щобы противъ Руси выдвинути русскій народъ, она нашла любителей австрійскихъ коронъ, якіи ревно взялись насаждати на Руси антирусскую Русь.

А „Правда" додає від себе таке:

Если бы замотыличенны украиною были мудры, то плюнули бы и на головачей и на самостійну украину и возвратилися бы на русскій путь.

Варто би знати, який інтерес мали вічеві референти виговорювати останні брехні перед кацапами на вічу? Таж „політикери" повинні мати на стільки розуму і такту, що віче, — не бара, де по пяному можна пускати „пяні" сплетнї і брехні. І кому виходить така брехня на шкоду? Демидчукови, чи українській справі?... „Доборолась Україна!"...

Минувшого року Николай Николаєвич вибрав ся через Карпати до Відня і не дійшов. Сего року вибрав ся через Кавказ до Царгороду і знова через нещасні гори готов стратити цілу свою армію. Нема щастя тай годі...

Анґлія і її союзники заповіли знова велику загальну офензиву. Зрадили ворогови свої пляни наперед і офензива готова тепер не вдати ся...

Найдовші воєнні звіти видає італїйський командант Кадорна, неначе би від довжини звіту залежала побіда. Каждий побіджає, чим тільки може...

Каждий визначнїйший російський командант одержав від царя нагороду: Николай Николаєвич — Кавказ; мінїстер Сухомлїнов — Петропавловську кріпость; ґенерал Ренeнкампф — шибеницю; ґенерал Рузский — револьвер; меньші ґенерали — лише нагайку. Яка нагорода чекає тепер ґенерала Брусілова?

НАША БОЛЯЧКА.

—o—

Незбитим доказом є се, що каждий чоловік має відмінні думки, стремить до иншої цїли і окремим шляхом. І навіть таке близке споріднене, як брат з братом, сестра з сестрою, дає доказ, що кожде з них старає ся йти иншою дорогою. Коли візьмемо націю яко родину, а партії, витворені в тій нації, яко діти, то і в тім випадку побачимо, що кожда з тих партій має свої цїли і змаганя. Однак в деяких головних чертах вони мусять і повинні сходити ся разом.

Правила природи учать, що з крови батька переходять на сина деякі душевні і тілесні прикмети. І власне на сїй основі права природи мусимо оперти своє твердженє, що які-б не були цїли дітий — все вони мусять бодай в приблизнім йти по лїнії поглядів чи намірів своїх батьків.

Як кожда нація, так і українська ділить ся на ріжні партії і ґрупи, але всї вони стоять на спільній основі, а то: національної самостійности і окремішности. Але в нас є одна ґрупа, котра заперечує самостійність українського народу і прямо вирікає ся його: се знані нам русофіли або кацапи. Русофільські партії істнують в Чехів, Болгар, Сербів, Румунів, Поляків і инших, і се нїчого страшного. Один нарід може відносити ся прихильно до иншого народу, або держави. І тому, на приклад, ми кажемо, що Шведи є ґерманофіли, бо вони прихильні Нїмцям, а Чехи є русофіли, бо прихильні Росіянам-Москалям.

Коли Чех є русофілом, то він нїколи не скаже, що його вітчина се Росія, анї не скаже, що він Москаль. На питанє: „Де твоя вітчина?" — він з гордостию відповідає: „Чехія". Найгорячїйший русофіл чи пансляввіст Чех не скаже, що він Москаль, лише твердо стоїть при своїм народі. Він Чех і справа скінчена. Чому се так? — Бо се нарід освічений; він знає свою історію, свою минувшину. Він шанує славу своїх предків, він любить їх. Чехрусофіл вірить лише, що при помочи Росії його вітчина може стати вільною державою, але, борони Боже, він за жадні гроші не продав би своєї вітчини тій Росії! І коли Росія простягнула би руку по його вітчину, тоді він, той самий Чех, що так горячо любив Росію, крикне: Проч! Своїх окровавлених рук не пхай до сьвятої справи!

Бути русофілом, се не значить, аби зараз перекабатити ся в Москаля: щоби віддати ся серцем і душею всїм пристрастям російських чорносотенців. Прецінь каждий чоловік має свободу думки і може думати та поступати так, як йому до вподоби. Однак не треба забувати, що є якась границя в партійних переконанях, а тою границею є **національне почутє**. Сих границь мусить придержувати ся каждий, хто хоче бути спільником національної роботи.

Инакше кажучи, може бути політичне русофільство і в нашім народі, себто прихильність до російської держави чи московсько-російського народу. З московським народом ми можемо жити в згоді так довго, як довго сей нарід нам шанує, признає нашу самостійність і окремішність і не стремить до сього, щоби винародовити Українців і зробити з них Москалів. Численні голоси поступових московських кругів вказують, що ми можемо з деякими ґрупами Москалів іти разом. В Америці виходять часописи писані московською мовою, як „Русское Слово" і „Новый мір", котрі попирають наші культурні змаганя.

В якім освітленню виходять наші національні русофіли, названі нашим народом „кацапами"?

Початки русофільства — се зневіра у свої власні сили. Боротьба з Поляками так настрашила деякі слабші одиниці в нашім народі, що вони зреґнували зі своїх сил і почали числити на чужу поміч. Міжтим виявило ся, що в нашій визвольній боротьбі проти Поляків став проти нас якраз російський уряд, який пійшов рука в руку з польськими верховодами. А ті, що надіяли ся на „освободителя-царя", пійшли в своїй зневірі так далеко, що разом з царським урядом і його посіпаками станули по стороні гнобителїв-Поляків проти власного народу. Вони забули навіть, що первісною їх мрією було визволити наш нарід з польської неволї. І з часом вони стали народними зрадниками, пійшли рука в руку з найзавзятїйшими ворогами нашого народу: російським урядом і польською шляхтою.

Чим жиють наші національні москвофіли тут і в Европі? Політично-національної цїли вони не мають нїякої. Хоч кажуть, що вони є Москалями („русскими"), то на дїлі вони нїми не є і навіть не вчать ся „русской" мови та не лучать ся з Москалями. Кацапи жиють лише тим, що розбивають єдність нашого народу, спиняють його розвій і кричать перед сьвітом разом з царськими посіпаками: нема українського народу. Значить, ціла їх робота полягає в нищеню української нації так, неначе-б вони були царськими наймитами. І тому національне москвофільство між нашим народом се найбільша язва, яка колинебудь лютила ся між нашим народом. Як довго національне москвофільство буде істнувати між нашим народом, так довго наш народний орґанїзм буде гризти червак. В інтересі здоровлення народного орґанїзму лежить: знищити сього червака.

В тім напрямі повинні працювати всї сьвідомі Українці без розбору. Способи праці є ріжні. Наука, розмова, переконуванє, політичне вишколенє, народна пісня — все те мусить допровадити до цїли. Не слїд нам за сю справу забувати, бо се є житєва справа нашого народу. Від сього залежить в деяких околицях наше „бути або не бути". На бік наші внутрішні непорозуміня, а ставаймо до сеї важної праці. Проти нас кинув тепер царський уряд велику силу. Русофільські аґітаційні стації у виді російських православних церков ростуть як гриби по дощи — а ми сього не хочемо видіти, яка страшна шкода може повстати з сього в найблизшій будучности.

Перш усього треба переконати наших людий, що кацапство се лише тимчасове марево в нашім народі; що воно згине раз на все з хвилею, як народ буде осьвідомляти ся. Най же не йдуть на сліпо за кличами тих, що за російські рублї розпинають рідну матір. Най знають, що вони говорять мовою українською, мовою наших предків; що навіть петербурська академія наук проголосила, що українська мова се ніякий провінціоналїзм, ніяке нарічє московської мови. Українська мова, як і мова инших культурних народів, має свої основні форми і свої природні засади. А спільна історія нашого народу, спільна традиція і спільний інтерес мусять з часом злучити нас всїх в одну велику родину.

Кличемо до всїх сердець нашого народу: **Любім свою рідну землю, любім її, як любить матїр свою дитину, бо лише на вільній українській земли є будучність цїлого народу!**

В інтересі сеї будучности треба викорінити тих, що сіють сю зневіру. Бо поза нею є одна для нас і, чи шо ви знаєте, ...

Гюз - кандидатом проґресивної партії.

Проґресивний національний комітет відбув 26. червня засїданє в Шікаґо, щоби нарадити ся над пропозицією Розевелта щодо кандидатури Гюза. Наради тривали 6 годин. Розходило ся о се, чи приняти Гюза за кандидата Проґресивної партії і йти рука в руку з Републиканською партією, чи ставити окремого кандидата на президента. Голосовано кілька разів, вкінци 32 голосів заявило ся за принятєм Гюза за свого кандидата, 6 було проти того, а 9 здержало ся від голосованя.

Такий вислїд не означає нїчого иншого, як смерть Проґресивної партії, котру створив Розевелт і сам її тепер погребав. Рішенє комітету запало на підставі ради Розевелта, який вислав на засїданє довгий лист; в нїм радив Розевелт дати усю поміч Републиканській партії і остро висловив ся про полїтику президента Вілсона. Лист Розевелта мав рішаючий вплив на хід і вислїд нарад комітету. По переведеню ухвали на комітеті Гюз вислав сейчас окремого післанця з листом до Розевелта і запросив його на нараду до Ню Йорку, до готелю Астор. Нинї, 28. червня, Розевелт має бути на спільнім обідї з Гюзом; вони оба мають радити над спільним ілином виборчої кампанії проти Вілсона. Розходить ся ще о приєднанє до сього па бувшого президента Тафта. Сподїють ся, що се їм вдасть ся, а тоді побіда Гюза буде запевнена.

—o—

РОБІТНИЧЕ ЗАКОНОДАВСТВО.

„Федеральне бюро робітничої статистики" оголосило здобутки робітничого законодавства в Злучених Державах за останний рік. З публікації виходить, що закон для охорони робітників принято в 40 стейтах.

„Мимо законів про винагородженє потерпівших робітників — читаємо у звітї — характеристичною особливостию законодавства в останнім роцї є зріст промислових комісій. Їх заложено в стейтах Колорадо, Індіяна, Монтана, Невада і Ню Йорк. Сї комісії слїдять, скілько виплачують ся нагороди потерпівшим робітникам, займають ся контролею фабрик і т. п.

„В богато стейтах звертала комісія серіозну увагу на безробітє і на справу бюр праці. В стейтї Ілїнойс заложено комісію для безробітя. Комісія складає ся з трох представників робітництва, трох капіталїстів і трох суспільних діячів. Законодатні тіла в Калїфорнії і в Невадї приняли резолюцію в справі розслїдженя причин безробітя. В Айдаго заряджено публичні роботи для горожан, що були шість місяців без роботи. Роботу розділювано в той спосіб, аби робітники могли працювати хоч 60 днів в роцї.

„Публичні бюра для вишукуваня праці отворено в стейтах: Калїфорнія, Айдаго, Айова, Ню Джерзи, Ню Йорк і Пенсильванія. Контролю над приватними бюрами праці установлено в 7 стейтах, а то: Кольорадо, Небраска, Ореґон, Пенсильванія, Род Айленд, Тексас і Вісконзін. В Айдаго цілковито заборонено операції приватних бюр.

„В 11 стейтах принято закони, які мають на цїли забезпечити женщини і дїти при роботї. В Арканзо і Канзас є установлена законом мінімальна платня для женщин. Одинайцять инших держав мають подібні закони.

„В Пенсильванії принято закон, що дїти, які не скінчили ще 18. року житя, а пійшли до фабрики, мусять ходити вечерами до школи найменьше 8 годин на тиждень".

НОВІ АМЕРИКАНСЬКІ МІЛЇОНЕРИ.

—o—

Війна нищить Европу, а збогачує Америку. В „Амерікен Ревю оф Ревюс" є поміщена цікава статя про нових американських мілїонерів та мілїярдерів. Перед війною виносило їх число 4.100 людий; коли би війна продовжила ся ще кілька лїт, то число мілїонерів зросте о кількасот.

Америка веде тепер величезну торговлю. Обчислена вказують, що вже на початку 1916 року чистий зиск виносив 2 мілїярди долярів. Особливо заробляють фабрики зелїза й амуниції. Давнїйшими роками Америка виробляла 11 мілїонів тон стали на рік, а тепер 40 мілїонів на рік. Цїна стали підскочила незвичайно.

Компанія „Діпон", що закладає фабрики стрільного пороху, приняла в жовтни 1915 року замовленє на більше ніж мілїярд франків і могла роздати своїм акціонерам більше ніж 200 процент дивіденди. Всїх фабрик має компанія 5, а кожда з них се мале місто. Платня робітників і послугачів виносить около мілїона долярів місячно. Деякі робітники заробляють від 10 до 15 долярів денно. Фабрика виробляє до 920 тисяч фунтів пороху на день. Фірма „Корнеї'с Пойнт" виробляє около 73 тисячі фунтів бездимного пороху денно; її чистий дохід виносить около сто пятьдесять тисяч долярів на день, бо фунт пороху коштує 1 доляр, а його вартість виносить ледви одну третю часть.

„Ветлегем Стіл Компані" — се найбільша фабрика оружа в Америці. Вона в дечім перевисшає фабрику Крупа і Крезо. Дохід сеї фабрики виносив за останний рік 89 мілїонів долярів. Директор фабрики, Густав Шваб, дістає нагороди 10 процент доходу, значить 9 мілїонів долярів.

Воєнні замовленя, які посилали ся перед роком до Америки, стають тепер меньші, Анґлія і її союзники старають ся розвинути у себе в дома свій власний промисл і ратувати ся своїми силами. Перше робили замовленя за якунебудь цїну, коби лише амуниція була на час. А тепер повстала вже конкуренція межи американськими фабрикантами, тому можна вже поторгувати ся.

Мимо сього нові фабрики ростуть як гриби по доци. Де минулого року було чисте поле, там тепер стоять фабрики, що дають працю десяткам тисяч робітників. Ще одно цікаве явище видко в Америці. Яко доставці для европейських держав виступають не лише приватні люди або підприємства, але навіть цілі міста. Наслїдком сього число мешканців деяких міст нагло зростає.

Сильно збогатили ся деякі одиниці. Винахідник Ізаак Рейс „взяв" 15 мілїонів франків; Додж, предсїдатель компанії Ремінґтон, заробив 60 мілїонів; Джан Виллис, що працює над електричними лямпками, був перед 10 лїтами убогим механїком, а тепер його маєток варт около сто мілїонів. Не так давно приїхало до Ню Йорку 32 Американців, щоби дістати замовленє. Один ґазетний репортер обчислив, що їх подорож принесла їм по 150.000 зарібку.

Щойно по скіченю війни можна буде докладно обчислити, який величезний заробок принесла европейска війна Злученим Державам.

ВОЄННИЙ БУДЖЕТ АМЕРИКИ.

—o—

Вашінґтон, 26. червня. — Нинї приняла палата репрезентантів найбільший воєнний буджет в історії Америки. Цїле предложенє воєнне виносить около $182,000.000.

Коли 16. червня появили ся вісти про заостренє ситуації в Мексику, тоді комісія предкладала видатки на війскові цїли на суму $157,000,000, значить о $55,000.000 більше, нїж мав виносити буджет в біжучім роцї.

Воєнний буджет перейшов в палаті послів одноголосно. Одну поправку принимано за другою на підставі внесеня військової комісії. Комісія апропріяцій виготовила окреме предложенє на покритє коштів мобілїзації національної ґвардії у висоті $25.000.000.

Збільшені видатки мають бути такі:

На коні для кавалєрії і инших військових відділів $3.000.000, разом з попереднім предложенєм $3.800.000.

На медичний відділ і санїтарні потреби $1.000.000, разом з попереднім $2.000.000.

На відділ інжинерів $500.000, разом $1.000.000.

На амуніцію для тяжкої артилєрії $2.000.000, разом найвисше $4.500.000.

На виріб оружа $3.000.000, разом $5.000.000.

На матеріяли для тяжкої артилєрії $3.000.000, разом з попереднім $6,-000.000.

Машинові карабіни для правильної армії $1,960.000, разом до висоти $3,-360.000.

Машинові карабіни для мілїції (нова позиція) $2.000.000.

Зоружені моторові вози $150.000, разом до висоти $300.000.

Мілїція полевої артилєрії $5,000.000, разом $8.000.000.

Амуніція для полевої артилєрії $5,-000.000, разом $8,000.000.

На упорядковане площ до вправ для цивільних людий $1.500.000, разом $2,-000.000.

Кромі сього ухвалено на воздухоплавство $25.000.000.

Наради над предложенєм були спокійні; опозиції не було нїякої.

НЕ МОЖЕ СТЯГНУТИ ДОВГУ ВІД СТЕЙТУ.

—o—

Два стейти, Вірджінія і Вест Вірджінія, мають процес. Розходить ся о 12 мілїонів долярів, які має заплатити Вест Вірджінія.

Підчас цивільної війни поділив ся стейт Вірджінія на дві части: Вірджінію і Вест Вірджінію. Спільний довг і воєнні кошти лишили ся при давнім стейтї Вірджінія. Тому в якийсь час по війні управа Вірджінії виступила з домаганєм до управи Вест Вірджінії, щоби ся остання заплатила припадаючу на неї часть довгу. Як звичайно, справа опинила ся перед судом. Найвисший суд у Вашінґтоні рішив остаточно, що Вест Вірджінія має заплатити лише 12 мілїонів. Вірджінія стогне дальше під тягарем довгу і платить проценти, а Вест Вірджінія якось не спішить ся сплачувати належний пайку.

Вірджінія не могла вже довше терпіти тай знова звернула ся до найвисшого суду з просьбою, щоби він зарядив продаж стейтових мастків на заплату довгу. Але найвисший суд рішив, що так не може зробити. Каже, що не має права приневолити державу до заплати. І тому судове рішенє може бути невиконане. Лишає ся ще друга дорога, а то: Вірджінія мусить внести покірну просьбу до Вест Вірджінії о заплату довгу, коли вона хоче заплатити. А що Вест Вірджінія не є милосерна і не заплатить, то вказує на се ся обставина, що, як би була хотїла, то була би вже заплатила давнїйше. А бідна Вірджінія стала ще біднїйшою, бо витратила ся на процес. Тяжко зі судами в Америці.

Третий тиждень російського наступу.

Відворот російських війск на Волини, незмінене воєнне положенє в Галичині, успіхи російської армії на Буковині — отсе вислід завзятих боїв у третім тижни великої російської офензиви.

Порівнуючи під стратеґічним зглядом вартість успіхів союзних війск на Волини з успіхами російських війск на Буковині, то порівнанє випадає безперечно в користь союзних війск.

Головний терен війни — се околиці над Стиром (на Волини). Тому то й російська армія звернула була на самім початку офензиви головні свої сили в напрямі Дубна і Луцка. По здобутю отсих міст російські війска розпочали наступ на Ковель і Володимир Волинський. Занятє цілої Волини мусіло би вплинути на зміну цілої боєвої лінії в Галичині. Союзні війска в Галичині, взяті в два огні, від півночи і від сходу, були би приневолені уступити найперше над Золоту Липу, а відтак над ріку Сян. І знова ціла східна Галичина була би опинила ся в руках російських війск. Отсе був головний плян і ціль великого російського наступу.

В першім тижни Брусілову щастило ся. Упав Луцк, а за ним Дубно. Російські війска перейшли ріку Стир і посунули ся около 40 кільометрів в напрямі Ковля і Володимира Волинського. Союзні війска одержали скріпленя і розпочали ся змаганя обох противників. Кроваві бої в другім тижни не принесли жадному противникови рішаючої побіди. Обі сторони кидали щораз то нові сили в боротьбу на житє і смерть. Помимо чисельної переваги російські війска не осягнули жадних успіхів; противно — їх сила стала слабнути. В третім тижни союзні війска розпочали протинаступ. В перших днях Москалї відбивали напади союзних війск, стараючи ся удержатись на своїх становищах. Тридневна завзята битва коло Затурець (на північний захід від Луцка) перехилила побіду на сторону союзних війск. Москалї мусїли розпочати відворот в напрямі Луцка. Протягом кількох слїдуючих днів союзні війска посунули ся 15 до 20 кільометрів наперед. Великі надії, які покладано на Брусілова і його міліонову армію, завели.

В Галичині воєнне положенє не змінило ся.

Щоби хоч в части закрити свою невдачу на Волини, російські війска розпочали наступ на Буковині. Та занятє хоч би і цілої Буковини не може мати впливу на загальне воєнне положенє. Окруженє австрійської боєвої лінії від Карпат є впрост неможливе. На се вказує минувшість. Карпати, які були гробом для великої армії Николая Николаєвича, можуть стати легко гробом і для великої армії Брусілова.

Чотири місяці битви під Верденом.

Урядові звіти з Парижа принесли вістку, що німецькі війска зближили ся на віддаленє $3/4$ кільометра ($1/2$ американської милї) від внутрішних фортів Вердену і готовлять ся до нового наступу.

Потрійна лінія сильних фортів, вибудувана і укріплена відповідно до вимог новочасної воєнної штуки, боронила приступу до Вердену. Чотиромісячна кровава битва зближила німецькі війска до останної лінії фортів. Здобутє двох фортів сеї лінії Німцями потягне за собою упадок цілої кріпости Вердену.

Головний наступ на Верден розпочали німецькі війска на північний схід від міста. По здобутю фортів Дуомон і Во, які творили часть першої оборонної лінії, прийшла черга на другу лінію. По кількатижневім приготовленю перевели німецькі війска наступ на форти другої оборонної лінії і здобули форти Тіомон і Флєрі. Остала ся ще трета, остання оборонна лінія. Як богато часу візьме Німцям, аби переломити се останнє забороло верденської кріпости, покаже найблизша будучність. Завзятість і зелїзна витривалість німецького війска вказує, що і на сей удар не довго прийдеть ся ждати.

Французька й анґлійська преса, яка ще донедавна голосила, що Верден нїколи не опинить ся в руках Німців, починає поволи приготовляти загал на сю можливість. Упадок Вердену був би для Франції не лише тяжким ударом стратеґічним, але також мав би великий удар моральний. Не розходить ся тут о саму кріпость, але о силу і славу француської армії. Як звісно, Франція нагромадила на боєвій лінії під Верденом майже половину всїх своїх війск. Для оборони Вердену пожертвувала вона житє десяток тисячів своїх жовнїрів. Франція поставила собі за обовязок своєї народної чести зберегти Верден від упадку. Справа оборони Вердену була часто предметом тайних нарад француського парляменту. Не дати упасти Верденови — се був клич не лише армії, але й цілої француської суспільности.

Нові успіхи німецьких війск виказали безсильність француської армії. Німецькі війска поступають крок за кроком наперед. Француській кріпости грозить неминучий упадок.

Франція переконала ся, що своїми власними силами не здержить Німців. „Лише загальна сильна офензива союзників на всїх боєвих фронтах може спасти Верден від упадку" — заявили француські міродатні круги. Одинока надія Франції спочиває тепер на її союзниках.

Голос розпуки сербського народа.

Недавно тому лондонські телеґрами принесли вістку, що до Солуня прибула новозорґанізована армія в силї 100.000 Сербів, аби розпочати боротьбу проти ворога і прогнати його з рідного краю. Серби, як доносили телеґрами, просили анґлійського команданта, щоби їм позволив бороти ся з ворогами в перших рядах. Що се було лише бажанєм Анґлії, а не самих Сербів, на те вказує артикул сербського письменника, поміщений в російській пресї.

В російській часописи „Русскія Вѣдомости", яка виходить в Москві, помістив сербський письменник Р. Пешіч-Гостушскій статю отсього змісту:

„Ми Серби, числячи несповна 3 міліони населеня, вислали в 1912 р. 402.000 жовнірів на поле битви. Від того часу ми мусїли армію стало доповнювати. Окружені зі всїх сторін ворогами, бороли ся ми до послїдної каплї крови, бороли ся на всї сторони, примираючи з голоду. Сербію, подібно як Бельґію, заняли вороги. До того Сербія є нині позбавлена зовсім мужеського населеня! Одні полягли в боротьбі, других полонили, а решта втікла до Альбанії і там згинула.

„Наші уступаючі війска взяли з собою до Альбанії 38.000 молодих хлопців, які находили ся у військовім віцї. З тих хлопців навіть 10.000 не дійшло на остров Корфу! Прочі згинули серед морозів і голоду на снїжних полях навкруги міста Вальони, в котрім находив ся воєнний табор наших союзників. Не впустили наших до міста, бо бояли ся, щоби вони не заволікли холери до табору. Так погиб цьвіт сербської молодіжи, разом з ветеранами трох воєн! Лише нужденні рештки колишних борців доплентали ся на острови Корфу і Бізерту...

„Колись мріли ми про Велику Сербію. А тепер? Коли говоримо, що сербський нарід вимирає, то се не є жадна пересада. Сотки тисячів полягли в битвах проти Турків, Болгарів, Австрійців і Німців, а відтак знова Болгарів; ті, що лишили ся, померли на холеру, тиф і на снїгових полях в Альбанії. Коли би мала повстати Велика Сербія, то вона складала би ся з жінок, дітий і неуправленої рілї.

„Ми, що лишили ся при житю, питаємо самі себе: Як, в який спосіб має наступити відродженє сербського народа? Пощо Великої Сербії, коли не буде Сербів? Мусить ся зберегти сї останки сербських мужів, щоби не пропала будучність сербського народа!..."

Останний уступ сего артикула знищило чорнило урядника російської цензури. Треба здогадувати ся, що його конець містив докір проти Анґлії, якої бажанєм було послїдного сербського жовнїра кинути в обійми страшного бога війни.

Росія, зізволяючи на поміщенє сего голосу розпуки, дала знова доказ, що вона не зрікає ся своєї опіки над Сербією, котру вона виховала і завела над берег пропасти. Рівночасно Росія недвозначно виказала підступну політику своєї союзниці Анґлії, яка жертвами чужих народів хотіла би укріпити свою власть у сьвіті.

МИКОЛА МИКОЛАЄВИЧ:

— Торік віддав я Галичину і Польщу Австрії і Німеччині а цареви свою непобідиму армію. Тепер би я віддав Туркам Ерзерум ...рум ...рум. але хто візьме мою кавказьку непобідиму армію!...

ДОПИСИ.

З BROOKLYN, N. Y.

Незабутний день.

Давно вже не було в нашій „Свободі" нічого про житє і діяльність бруклинських Українців. Сказав би хтось, що там нема „наших" та й нема житя, або може є, але завмерло. Так воно зле не є. Тут жиє поважне число Українців, є богато ріжних братств і товариств, а всї — як зачуваю — жиють з собою у примірній згоді.

Вже минув місяць, як відбуло ся в Бруклині велике народне сьвято, а ніхто за него ані слївцем не згадав. Я скажу за сей „незабутний день" кілька слів.

Перечитуючи „Свободу", вичитав я, що відбудеть ся в Бруклині посьвяченє прапорів товариства ім. Богдана Хмельницького, відділ 22 У. Н. Союза. Ага — се наші славні Союзовці! Цікавить мене, піду!

Прибувши коло церкви, застав я чималу громаду, що очікувала на прихід згаданого товариства. Великий похід з бандеріями та товариськими прапорами увійшов до церкви. Церковця була виповнена по береги своїми вірними дітьми. Підчас посьвяченя місцевий молоденький хор „Бруклинський Боян" співав прекрасно під управою п. Володимира Каськова. По першім „многолїствію" виголосив місцевий сьвященик Веч. о. Володомир Лотович горячу патріотичну промову, ставляючи згадане товариство за примір до наслїдуваня. Він заохотив членів до ще більшої любви братньої і пожелав щастя і розвою всьому українському народови. І знов залунало по церкві грімке „Многая лїта".

Потім розпочав ся похід з церкви улицями аж до салї, в котрій мав відбути ся концерт в память гетьмана України Богдана Хмельницького. Концертова саля велика і простора, однак гістьми виповнена по береги. Почав ся концерт. Вступну бесїду на тему сьвята виголосив прекрасно Веч. о. В. Лотович. Гості привитали Веч. бесїдника оплесками. Слїдуюча точка, псалом Бортнянського на подвійні хори „Вси языци", випала добре. Історію товариства виголосив п. Дмитро Максимів. Він приготовив ся до своєї бесїди дуже добре, за що присутні гості нагородили його оплесками. Тепер наступило „Завіщанє" Шевченка-Вербицького. В сїй пісни писував ся славнозвісний бас, п. М. Микитишин. У виконаню сього твору видно було велику карність і добре вишколенє цілого хору. Деклямацію Шевченка „Гамалію" виголосив досить поправно п. Никола Пухаль. Слїдуюча пісня: Лисенка „Пливе човен" випала бездоганно. Поему Шевченка „Невольник" виголосив п. Іван Каравець з добрим успіхом. З причини, що та поема є задовга, то не всї щиро вислухали її. Моя замітка: Брати коротші деклямації, або і такі як тая була, але ставити її десь на початку програми, заки ще всї терпеливо слухають. Шевченка-Лисенка „Ой Днїпре мій, Днїпре", барітонове сольо, відсьпівав п. М. Микитишин так зворушаючо, що гості бурливими оплесками завертали співака кілька разів, а на останку нагороджено його китицею живих цьвітів.

В другій части програми вийшли на сцену дрібненькі діточки і відсьпівали кілька гарних пісень. Публика була тою дітворою одушевлена і не жалувала їй своїх оплесків. Учитель тих дітий, п. Каськів, дістав китицю живих рож і словну подяку з уст п. М. Заверухи. Маленька школярочка, Маруся Заверуха, своїм дзвінким голосочком віддеклямувала гарно „Суботів" Шевченка, а школярик Петро Стегціцький — „Богданову славу" М. Чернявського. Опісля защебетала школярочка Маруся Кмита „Вістку з рідного краю" (улож. п. В. Каськів), а на кінци школярик Іван Малко виголосив стих Марка Мурави „До бою!" Яко останну точку відсьпівав хор дуже милу пісню Матюка „Сив сокіл".

Пісдя того вийшов на сцену п. Мих. Заверуха і подякував всїм Товариствам, гостям, співакам і місцевому пароховн. При кінци своєї промови завізвав присутних до дальшої єдности і згоди, а відтак закликав: „Вступайте, братя Українці, всї громадно до Українського Народного Союза, бо лишень та орґанізація є певна, котра стоїть на тривкій основі, а тою основою є нова система. У. Н. Союз утер вже слези соткам сиріток і вдовиць. Словами: „Най росте У. Н. Союз в сотки тисяч членів!" — закінчив бесїдник свою горячу промову.

Се велике і рідке сьвято закінчено відсьпіванєм українського гимну.

А тепер запитаю ся: Чи не гріхом булоб збути мовчанкою се сьвято? Таж се наша слава!... Вкінци прийміть і від мене теплі слова подяки: Слава Вам, бруклинські Українці! Слава і честь „Бруклинському Боянови", котрий так гарно плекає свою рідну пісню на чужині! Честь і слава Вашому Учителеви, що так щиро працює на поли народнім! Тричі слава нашій найбільшій інституції, якою є У. Н. Союз! Слава і честь тим Урядникам, що поставили на такім тривкім фундаменті нашу твердиню, одиноку тут на американській земли! Всї до одного під прапор У. Н. Союза, а тоді і в наше віконце засьвітить сонце!

Василь Чорноокий з Ню Йорку.

БРУСІЛОВ НЕ Є БРУСІЛОВ.

Від коли Росіяни зачали наступ на Галичину під командою ґенерала Брусілова, його імя стало славним і його особою почали займати ся американські часописи. Сейчас знайшли ся його свояки в Америці, які широко розписували ся про спосібности команданта російських війск.

Але знайшли ся в Ню Йорку і другі свояки ґенерала, які кажуть, що він не є Брусілов, але анґлійський авантурник, сер Гектор МкДоналд. Якась пані, А. Тейлор, що мешкає при 207-мій улици в Ню Йорку каже, що вона є сестріницею сер Гектора і добре пізнає його з фотоґрафії мнимого ґенерала Брусілова. Сер Гектор має за собою романтичну історію. Він був ґенералом-бриґадиром в британській армії на Цейльоні в Азії, однак в 1903 році його усунено за неморальне житє.

Він апелював до військових властий в Лондонї, доказуючи свою невинність. Але лорд Робертс приказав йому поїхати назад до Цейльону і піддати ся воєнному судови. Сер Гектор МкДоналд поїхав „інкоґніто" до своєї родини до Шкотії, а відтам мав виїхати на Цейльон. По дорозї вступив до Парижа і тут незабаром рознесла ся вістка, що він в однім з париських готелів застрілив ся. Його поховали на малім цвинтари коло Единбурґа (в Шкотії). В дійсности тої ночи застрілив ся в готели якийсь подорожний, а сер Гектор, який спав у сусідній кімнаті, скористав з тої нагоди, забрав убранє самовбийника собі, а своє лишив йому і від тоді цілковито щез. Його жінка була така озлоблена на нього за його неморальне житє, що навіть не хотіла бути на його похороні і тому ніхто навіть не знав, що в дійсности під іменем сер Гектора МкДоналда похоронено якогось чужинця. Жінка в два місяці пізнійше вийшла заміж за другого.

Незабаром опісля вислало британське міністерство війни один відділ війска до Порт Артура в Японії, щоби там берегти британських інтересів. Дехто з британських офіцирів пізнав тоді, що командантом японської залоги в Порт Артурі був не хто инший, а сер Гектор МкДоналд. Щоби одначе не робити встиду для британської армії, сю справу задержано в тайнї.

Коли тепер почала ся російська офензива проти Австрії, сейчас появили ся фотоґрафії Брусілова. Пані Тейлор пізнала сейчас в нїм сер Гектора; одинока зміна в нїм є ся, що має вуси, бо перше не носив їх; але мимо сього його можна докладно пізнати. Цікава є також ся обставина, що ніхто в Росії не знає нічого певного про минувшину начального команданта Брусілова, а се лише потверджує відкритє пані Тейлор. Сер Гектор провадив завсїди докладний дневник свого житя, тому по його смерти появить ся певно сей дневник друком, а тоді правдива історія сер Гектора — Брусілова буде докладно звісна. Він має тепер богато свояків у Злучених Державах, в Канаді і в Австралії; вони ним дуже інтересують ся, подібно як пані Тейлор.

ВІД ҐІМНАСТИЧНОГО ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКІ СІЧОВІ СТРІЛЬЦІ" В НЮ ЙОРКУ.

ДО ХВАЛЬНИХ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ У НЮ ЙОРКУ І В ОКОЛИЦИ.

Товариші і Товаришки! Братя і Сестри!

В краю ведеть ся війна, в котрій рішаєть ся наша доля. Сотки тисяч нашої молодіжи пійшли у кровавий тан. Богато з них вже полягло в лютім бою, богато ще й поляже, богато остане нещасних калік на ціле житє, а дуже мало верне здорових.

Одну часть цьвіту нашого народа, в старім краю, знищено війною; друга, меньша частина нашої славної молодіжи знаходить ся на волі, де не чути гуків гармат, не видно крови і трупів братів наших, і тому сьміло можемо себе зачисльовати до щасливих, бо ми — в Америці.

Та, на жаль, мусимо самі се признати, що цьвіт нашого народа в Америці, наша українська молодіж не дала до сего часу по собі такого знаку житя, як молодіж инших, навіть меньших і слабших народів.

Дуже сумний факт, однак правдивий! Щоби отже наші „недобитки" в старім краю не мали причини кинути на нас проклін погорди, ми — молоді люди, котрі вже розуміємо значінє орґанізації, повинні покликати всю українську молодь обох полів в Америці до зорґанізованя в одно сильне непоборимє тіло, та показати сьвітови, що українська молодіж в Америці є дійсно гордостию цілого українського народа!

До орґанізованя нашої молодіжи в старім краю служили ґімнастичні товариства, — „Січи" і „Соколи". Помимо строгих переслїдувань зі сторони ляхів і австрійського уряду не було майже місцевости, де не істнувалаб „Січ" або „Сокіл". Молодці і дівчата в старім краю зрозуміли, що лише ґімнастика дає силу і здоровлє, та що ґімнастика, се одинокий спосіб до зорґанізованя молодіжи. — То чомуж нам в Америці, де нема ані австрійського уряду, ані инших перешкод, не брати примір від наших братів і сестер в старім краю, та не заложити ґімнастичної орґанізації в Америці? Зачнім діло від себе, та берім ся за працю щиро, а та праця увінчаєть ся напевно пожаданими успіхами. Не відкладаймо, щоби не була запізно!

В тій власне справі ґімнастичне товариство „Українські Січові Стрільці" в Ню Йорку, на засїданю з дня 22. червня с. р., порішило віднести ся до всїх українських Товариств, Братств і Сестрицтв в Ню Йорку і околиці з просьбою о висланє по кількох охочих членів яко делеґатів на наради, котрі відбудуть ся в четвер дня 27. липня с. р. о годині 8-мій вечер, в Шіцен Гол, 12 Іст 8-ма ул., Ню Йорк.

На зборах будуть присутні відпоручники чеських і хорватських ґімнастичних орґанізацій, від котрих можемо дуже богато скористати для нашої сьвятої справи, тому користаймо з нагоди, поки час!

Сподїваємо ся, що наш голос не буде голосом „вопіющого в пустини".

Разом, Братя, під прапор наш,
Най нас клич його веде;
Тілько сьмілі пут не знають,
Тілько сьмілих воля жде!

ЗА КОМІТЕТ:

Ст. Абрагамовська, Ев. Костецька, М. Тимцюраківна, З. Добрянська, Ол. Паславська, Ю. Найдівна, В. Осадчуківна, П. Панчишин, Ол. Гиса, Л. Стахурський, Н. Василишин, Ів. Королюк, Ом. Микитюк, Ів. Бартків, Петро Задорецький.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Розевелт проти Вілсона.

Шікаґо, 26. червня. — „Я горячо просив би моїх партійних товаришів дати визначну поміч Гюзови" — написав Розевелт у своїм письмі до Проґресивного національного комітету. В дальшім виводі мотивував Розевелт своє становище тим, що іменованє Гюза є дуже щасливе і що Гюз стоїть на тім-самім становищи, що й Розевелт. Коли би Розевелт кандидував сам, то се означало би лише скріплюванє позиції Вілсона. Після гадки Розевелта Гюз є без порівнаня ліпшим кандидатом на президента ніж Вілсон. „Я уважаю за тяжке нещастє для краю поновний вибір Вілсона. І тому я всіми силами підопру Гюза" — писав Розевелт.

Страйк коштує дорого.

В Ню Йорку триває льокавт і страйк кравецьких робітників вже вісім тижнів. В тім часї роздано між робітників $250.000 запомоги. З тої суми заплатило жіноче товариство кравецьке $42.757.98, а спільна управа робітничих товариств $86.080. Горожанський комітет зібрав останного тижня $23.700 для юнії, а тепер вироблено плян зібрати по $125.000 на кождий тиждень безробітя.

Арештованє прокуратора.

Г. Сновден Маршаль, окружний прокуратор в Ню Йорку, котрий обидив недавно палату послів у Вашінґтонї, зістав арештований вчера нюйорською полїцією. Розправа проти нього за обиду послів пічнеть ся в найблизшу пятницю.

Дочка ратує маму в суді.

Філядельфія, 27. червня. — „Сього не зробила мама: я застрілила батька, але я не хотіла" — так сказала 13-лїтна дївчина, убрана на біло, в суді при розправі, на котру станула її мати Роза Сміт, обжалувана за убийство свого чоловіка Карла перед кількома місяцями. Умираючий чоловік обжалував свою жінку за убийство, хоч вона рішучо заперечувала сьому, а рівночасно не хотїла зрадити своєї донечки, яка застрілила батька цїлком припадково, забавляючись револьвером.

Бомба і динаміт в почтовім будинку.

Ню Йорк, 26. червня. — Нинї рано знайдено в головнім почтовім будинку пачку динаміту, яка могла вистарчити на висадженє кількох будинків у воздух. В пачцї було 9 лїсок динаміту з фабрики Діпон і бомба, зроблена з оловяної бляхи, наповнена також динамітом. Цїлий пакунок був завинений в ґазети, на яких була дата 28. мая 1916. По старанній провіреню змісту цїлий пакунок забрано на головну полїційну кватиру.

Мати і дочка арештовані за неприсутність у школї.

Софія Вієеска і її дочка, 14-лїтна Софія, з Байон, Н. Дж., пійшли сидїти до арешту за се, що дочка не ходила до школи. Перед двома тижнями засуджено маму на заплату одного доляра кари за се, що вона не посилала доньки через 11 днів до школи. Мимо сього донька дальше не показувала ся в школї. Тоді управа міста рішила увязнити і дочку і маму і держати їх так довго у вязниці, доки обі не приобіцяють, що дитина буде ходити до школи. Місто мусить платити кару 10 центів за кождий день, коли дитина не є в школї. І тому управа міста мусить якимсь способом боронити ся перед неслушною карою.

Неретельні ваги.

Комісар для мір і ваг в Ню Йорку, Йосиф Гартіґан, сконфіскував вчера около 100,000 несправедливих ваг і тягарців по ріжних склепах і стендах на долї міста. Комісар визначив був час, в якім купцї мали самі переконати ся, чи їх ваги і тягарцї є правильні. Колиж се не помогло, комісар сповнив свій обовязок.

Жидівські фонди.

Після викажу скарбника „Жидівського запомогового комітету", зібрали Жиди на фонд нещасних жертв війни в Европі $4,238.279.73. Сї жертви призначені виключно для жидівського населеня на воєннім теренї в Европі.

НОВИНКИ.

ЖИДІВСЬКИЙ РЕФЕРЕНТ В ПОЛЬЩІ.

Згідно з донесенями польських часописий іменував ґенерал-ґубернатор австрійсько-угорської, занятої від Росії, територіі д-ра Товію Ашкеназія референтом для жидівських справ. Др. Ашкенази був перед війною президентом адвокатської палати у Львові, а з хвилею вибуху війни пійшов до війска; в другім місяцю війни появила ся поголоска, що Ашкенази згинув в бою під Львовом, одначе ся вість показала ся неправдивою. Ашкенази є тепер капітаном при краєвій обороні, а його осідок, яко референта, є місто Люблин.

НОВИЙ ВІЦЕКОРОЛЬ КАНАДИ.

Лондон, 27. червня. — Нині оголошено урядово, що на місце дотеперішного ґубернатора Канади, князя Коннота, прийде князь Девоншір. Князь Девоншір числить 49 літ, є приятелем анґлійського короля і був касієром королївського мастку від 1900 до 1913 року. Його жінка є надворною дамою і приятелькою королевої. Рід Девоншірів належить до найзнатнїйших і найбогатших родів в Анґлії.

СЕР КЕЙЗМЕНТ ПЕРЕД СУДОМ.

Лондон, 26. червня. — Сер Роджер Кейзмент, ініціятор ірляндської революції, станув нині перед судом за державну зраду. По відчитаню акту обжалуваня адвокат Кейзмента підніс заміти, що ні один з вичислених закидів не підходить під постанови карного закона. Суд по переведенїй нарадї рішив не узглядняти закидів оборони і приступив до розправи. Кейзмент заявив, що не почуваєть ся до вини. Розправа потриває кілька тижнів.

ЕМІҐРАЦІЯ БРИТІЙСЬКИХ ВДОВИЦЬ.

Лондон, 25. червня. — Армія спасеня подає плян виселеня вдовиць з Анґлії до її заморських посілостий. Для здійсненя пляну потрібно мілїон долярів, з того 75 процент пійде на покрите коштів подорожи еміґрантів. Приготовляючу роботу зачала армія спасеня (Салвейшен Армі) вже перед лїтами. Обчислено, що кошт переселеня одної жінки бути виносити пересічно 15 долярів, а для родини, зложеної з трох осіб, 200 долярів. До еміґрації зголосило свою готовість около 5.000 вдовиць з 10.000 дїтьми.

НАЙБІЛЬШИЙ ПІДВОДНИЙ ТУНЕЛЬ.

Лондон, 23. червня. — Давно вже плянована будова підводного тунелю межи Анґлією і Францією віджила тепер наново в розмовах і в пресї. Сю справу порушено також вчера на засїданю британського парляменту. По переведеній дискусії, на внесенє посла Артура Фела принято слїдуючу резолюцію: „Поступ війни вказує на велику користь, яку могла би була принести для союзників зелїзниця, вибудувана попід анґлійський канал. Тому належить тепер виготовити плян і розпочати таку будову сейчас по скінченю війни".

ТОРГУЮТЬ ХІНАМИ.

Токіо, 26. червня. — З достовірного жерела доносять, що Японія і Росія заключили між собою договір в цїли забезпеченя своїх інтересів у Хінах. Порозуминє опираєть ся на збереженю независимости Хін. Новозаключена умова між Японією і Росією в нічім не перешкаджає договорови японсько-британському в хінській справі.

ВИВІЗ ПСІВ З ГОЛЯНДІЇ ЗАБОРОНЕНИЙ.

Гаґа, 26. червня. — Вивіз псів з Голяндії заборонено. Правительство поясною заборону тим, що край потребує псів для армії; мітралези при інфантерії тягнуть в Голяндії пси. Дотепер купувала Німеччина богато псів і вивчувала їх „воєнного ремесла", а то випукуваня ранених на побоєвищах. Инші кажуть, що в Німеччині уживали песячого мяса до виробу ковбас.

НОВІ ПРОРОЦТВА.

Американці дуже скорі до пророцтв. Ледви почала ся метушня з Мексиком, а вже появили ся пророки. Професор Ґустав Маєр, астрольоґ з Гобокен, глянув сейчас на звізди, щоби з них дещо вичитати. Між иншим вичитав він таке:

„Ми будемо мати кроваву війну з Мексиком до кінця липня 1917 року. Карло Гюз побє при виборах президента Вілсона; найблизший місяць (липень) буде найзимнїйший в історії сьвіта.

„Так, ми будемо мати довгу війну. Вона розпічнеть ся 28. червня і скінчить ся побідою Злучених Держав в липни 1917 року. Я випророкував се тому три роки в одній з нюйорських часописий.

„Вілсон не буде мати щастя. Гюз буде тим, що ясніти-ме в лучах републиканської дуги. Він побідить подавляючою більшостию. Ви розповіджте і понаписуйте до своїх знакомих і приятелїв, аби вони приготовили найтеплійшу одіж і білє на липень, бо се буде найзимнїйший місяць в історії сьвіта".

Вертаючи до воєнних справ, професор Маєр сказав, що по війні з Мексиком не буде ніяких територіяльних змін. Америка буде трактувати Мексико так, як трактує Філїпіни. Він предсказав також, що нюйорський 69-тий полк мілїції стратить богато людий ізза пошести; але в битвах згине їх мало.

„Планетні вигляди для Розевелта і Вілсона є дуже некорисні в тім лїті. Президент буде мати клопоти 27, 28 і 30 червня. Розевелт буде терпіти фізично 30 червня і 1, 8, 10 і 14 липня. Гюз буде кандидатом при поновних виборах 1920 року і побідить".

Згадана статя „перед 3 роками" була писана 8. грудня 1913 року. Професор Маєр писав тодї так: „Вислїд мексиканської заверухи буде шумом. Більше будуть говорити ніж бороти ся, аж доки нетикальність Злучених Держав не буде через те загрожена".

ДОПИСКА РЕДАКЦІЇ.

П. С., Істон, Па. Ви присилаєте нам вірш до поміщеня в „Свободї" і пишете: „Подібні вірші я кілька разів засилав. З якої причини вони не були поміщені, я не знаю". Як Ви справді того не знаєте, то ми Вам скажемо: Вірш п. з. „Гей, та вставайте, руські люди" Ви відписали з „Українського співаника" і підписали під ним своє чесне імя і назвиско. В такий спосіб Ви присвоїли собі чужу власність, а кождий такий чоловік, котрий присвоює собі чуже добро, називаєть ся... ну, та Ви се вже певно знаєте...

С. Б., Дітройт, Міш. Ваш вірш не надаєть ся до друку. В нім нема ніякого змісту, а його форма зовсім кепська. Попробуйте писати дещо прозою.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Поміч з чужині" від. 215, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу дня 1. липня, о годині 8-мій вечер, під ч. 134 Іст 7-ма ул., Ню Йорк. Кождий член обовязаний явити ся в означенім часї і вирівнати свої залеглости. Наше товариство приймає нових членів без вступного; до У. Н. Союза за половину вступного. — Ф. Зухорський, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Уряд Братства Пресв. Тройці, від. 203, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу 1. липня с. р., о годині 8-мій вечером, в гали мітінґовій при 83 Норт 7-ма ул., Бруклин, Н. Й. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся важні справи, тож обовязані явитись всї урядники під карою 1 доляра, а члени Братства під карою 50 цнт. Ся кара не буде дарована! Нових членів буде приймати ся без вступного через два місяці т. є. в липни і серпни с. р., а до У. Н. Союза за половину вступного. — Г. Цьвєкало, предс.; В. Яськевич, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся в суботу дня 1. липня, точно о годині 7.30 вечер. Буде касове справозданє за шість місяців. Котрий член на тім мітінґу не явить ся, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Просимо приєднувати як найбільше нових членів до У. Н. Союза. — М. Баран, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. „Запор. Січ", від. 155, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся дня 9. липня с. р. в гали п. Івана Ваверчака, 782 Стейт Стр., точно о годині 3-тій пополудни. На сім мітінґу кождий член має явити ся на означений час, бо будуть важні справи до полагодженя, а також предложить ся стан каси з пів року. Притім буде ся приймати нових членів і членкинї до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Українці і Українки з Перт Амбою! Користайте з сеї нагоди, бо се вже останний місяць, в котрім можете так тано приступити в члени Тов. „Січи" і У. Н. Союза. — І. Ваверчак, предс.; Г. Нагребний, кас.; М. Чумер, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 209, подає до відома, що піврічний мітінґ відбудеть ся 30. червня с. р. в гали церковній при Ровей Аве., точно о годині 7-мій вечером. На тім мітінґу кождий член має явити ся на означений час, бо будуть важні справи до полагодженя і предложить ся стан каси з пів року. Будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Користайте, Українцї, з сеї нагоди, бо час короткий! — Й. Ґінда, предс.; Й. Клебан, кас.; Й. Войнаровський, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 15, подає до відома, що предсїдатель сього Братства, Гринько Стельмах, зрезиґнував зі свого уряду дня 28. мая с. р. На його місце зістав вибраний більшостию голосів Михайло Козак. — Т. Голубенний, секр.

ДЕРРИ, НА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбудеть ся 16. липня с. р. Кождий член мусить на тім мітінґу явити ся, бо будуть полагоджувати ся дуже важні справи. — Н. Курчак, предс.; А. Клим, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Зап. Січ", від. 206, повідомляє своїх членів, що піврічний мітінґ відбудеть ся 2. липня с. р., о годині 1-шій пополудни. Кождий член має явити ся безуслівно, бо в противнім разї заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів до Товариства без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. Братя Українцї! Вступайте громадно в члени У. Н. Союза та записуйте до него свої жінки і дїти, бо се наша українська орґанізація. Хто придбає нового члена до У. Н. Союза в липни (вже останний місяць, в якім У. Н. Союз приймає за половину вступного), дістане за кождого члена від секретаря 25 цнт. На тім мітінґу буде касове справозданє за пів року, а також инші справи до полагодженя. Зі всїми товариськими справами треба голосити ся до секретаря: Дмитро Бойко, Box 206, Woonsocket, R. I. — Й. Липський, предс.; В. Кінаш, заст. кас.; Ц. Мішанець, секр. фін.; Д. Бойко, секр. рек.

АТАМАНЮК ВАСИЛЬ.

ОДИН ІЗ МНОГИХ...

(Памяти Укр. Січового Стрільця).

I.

Сірі днї, сірі шинелї, сірий настрій...

Вертить у мозку пекуча думка: Чому ти тут? Чому не там, де є всї, з якими ти прожив ранні днї житя? Чому не там? Чому не там?... Один погляд на хору матір оправдує мій поступок. А думка в мозку каже: То викрут! то самолюбство оправдує тебе... Нагадуюсь, що то властиво случай так судив і заспокоюю ся зовсїм. А по часї страшна думка мучить знова душу аж нагадаю ся, що то рішив так всемогучий случай...

Так ішли днї за днями, такі одноматнїтні, пригнїтаючі, сірі... В книжках і в домашнім занятю забував ся лиш чоловік. Бо я мав великий обовязок. Всї братя на війнї, мама хорі — а я один мущина, що мав всїй родинї помочи. Се робило мене дещо гордим на мою особу. А ще більшого значіня набрав я в своїх очах, коли одного салдата його власним крісом махнув по хребті і той дав ногам знати, що мав сили. Се вже не будь-що!...

Минали днї. Ішла весна, а з нею надія, що вернуть наші, що почуємо про рідних.

На сей раз надія не завела. Поплили із водою сніги, зникли зимові морози, а з ними полки північного тирана. Усьміхнуло ся весняне сонічко, зазеленїли луки, прилетїли пташки із вирію у вільну країну, прийшли вістки від рідних...

II.

Май. Він приїхав на відпустку. Весь час ми пробули у двох. У двох ми ходили до школи, у двох учили ся воєнного ремесла у жандармерії. Та коли у мене бракло таланту в тім підприняттю, він звивав крісом наче пером. Потім ми розійшли ся. — Стрінувшись, ми урадувались собою. По такім довгім а важнім часї ми мали богато собі розказати, у себе розпитати.

Зелена молода травка стелила ся нам під ногами, вітрець легонько шевелїв зеленим віточком яблуні, а весняне сонічко так любо, любо гріло...

— Я ішов, де була найбільша небезпека. Не хвалю ся, бо не маю потреби, але так щось мене тягло туди. Не жадоба слави і не відзначеня; так якийсь внутрішний голос, стрілецька вдача... І бували хвилї, де кулї мов мухи бренїли біля мене, а все якось жадна не чіпала мене. Так лучило ся. І навіть — що менї дивно — не так займала мене в ті хвилї думка про смерть, як про те, щоби се діло повелось, щоби Україна була вже раз вільна! І я був весь перенятий своєю справою...

— Потім пійшов я на звіди. Думав: так скорше і більше прислужу ся справі. Перший раз пійшло знаменито. Приніс добрі вісти і не був в небезпецї. Другий раз попав у руки. Якийсь пяний салдат захопив і мене замкнули в пустій хатї. Там були ще два знакомі і один жандарм із Б. На щастє то було якесь сьвято і пяна сторожа не запримітила навіть, як ми один по другім повилїзали крізь дах і розбрили ся кождий в свою...

— Третий раз було гірше. Заострена чуйність російських властий заставила мене пастушити на полонині. У одного господаря-Українця став я пасти вівцї, доки не розвідаю при його помочи дещо близше про положенє. Лежу бувало, як ось тепер, проти сонічка та й співаю півголосом. А сонічко гріє аж жарить, живиця пахне, заливає воздух, осьвіжує грудь; потічок десь-там жебонить, пташки щебечуть, шумлять смереки щось таємне... А я нагадую давні лїта, родину, другів... Гей, щож вони роблять у сїй хвилині?...

....Вівцї, мої вівцї,
То чорні, то білї,
Хто-ж вас буде пасти
Сьвятої недїлї?...
Ой, ду-ду-ду...

Сонічко жарить так любо...

Трах!...

Зриваю ся на ноги. Мабуть мене зрадили. Або якась стежа близко. Се друге неможливе. Бачу дві сірі постаті. Ідуть до мене. Кріси наїжили. Я стривожений. Прийдеть ся так дармо пропасти. Стараю ся бути холоднокровним.

Сірі постаті підходять близше і близше. Дивлять ся підозріло на мене.

— Кто стрелял?

Показую рукою гень у гору. Вірять менї і йдуть далї. Я віддихаю лекше.

По якімсь часї все вияснило ся. Десь там хлопцї роздобули на побоєвищи кріс і учили ся стріляти. Салдати вертали втїшні, що нема „Австрійца". Я прилучив ся із ними і вивідав досить богато. Ще кілька днів волочив ся я по околиці і вернув до своїх...

Я слухав із подивом і заздростю.

— А яка лучила ся тобі найприкрійша хвиля за весь той час?

— Найприкрійша хвиля чекала мене там, де я того найменьше сподївав ся: в дома. То вістка про смерть мого батька...

— Друже — мовив по хвилї, — скільки то жертв поляжло, а скільки то мук потерпіли ті жертви! Ах, що то доводило ся менї бачити! Згадати страшно! А все одна думка займає мене, і непокоїть і цікавить: Який конець? Який конець? А при тім маю сильну віру: Українї стане лекше! Україна буде вільна!

Мов свист кулї пролетів час відпустки.

Він їхав.

— Петрусю, з яким вражінєм їдеш із дому?

— З дуже прикрим. Вістка про смерть батька прибила мене. Дотепер я йшов в найбільші небезпеки і був певний, що вийду цїло. Тепер щось в души менї каже, що я більш не побачу рідних сторін.

Дивив ся жадно на зелені верхи гір, садки, срібноленту річку, свій дім у садочку... Дивив ся може в останнє...

Я потїшав його, як міг.

Бідний Петрусь. Батько його пійшов на перший поклик, а він незадовго кинув маму, маленького брата, сестру і пійшов до Українських Січових Стрільців. Пійшов для ідеї. Тепер мабуть має докори совісти. Бідний Петрусь...

III.

Я їхав на відпустку.

Помимо моєї неохоти до кровавого ремесла убрав ся і я у сивий кабат і тепер їду до дому на кілька день. Летить поїзд посеред пустих піль, а мої думки ще скорше летять до рідних місць...

Одно велике питанє і сильнїйше битє серця.

Іду знайомою доріжкою. Вже бачу гень широкогилі старі липи, вже вершок моєї хати...

Хлопчик перебігає менї дорогу.

— А, Василько! Що-ж ти пораблєєш? Що Петрусь пише?

— Мама дістали із шпиталю лист, що Петрусь умер.

Умер...

Чи про одного так кажуть тепер? А скільки містить в собі то одно мале слово! Скільки мук, душевних страждань!...

Він звав ся Петро Бейсюк, із Стопчатова, ученик коломийської ґімназії.

Друже! Чи думав я в ті хвилї, як ми лежали щасливі на шовковій траві в проміннях майового сонічка, як Лючка шуміла, шелестїло віточко яблуні над нами, як я стискав твою руку, що ся сама рука по так недовгім часї буде писати посмертну згадку по тобі!...

Є тої гадки що кождому поможе.

ІВАН ПЕРКОВИЧ ТЕРПІВ З ПРИЧИНИ НЕПРАВИЛЬНОГО ТРАВЛЕНЯ І ЗАТВЕРДЖЕНЯ.

Тепер є зовсім здоров.

Болгарський Кровний Чай, Г. І. фон Шлікова, сей то знаменитий, лічничий і природний лік, є днесь випробованим і улюбленим ліком сто тисячий людий, а се тільки тому треба приписати, що знаменито помагає на внішні хороби, ломанє, брак апетиту, неправильности стільця і травленя, зіслабленя і т. д.

Яко чистець крови не має пари на сьвіті.

З многих щоденних листів, які отримуємо, поміщуємо понизше лист нашого родимця Івана Перковича, 196 Катік Гров, Дітройт, Міш.:

„Прошу заслати мені еще одну дозу Болгарського Кровного Чаю. Я уживав його в случаях затверджения і неправильного травленя і чую ся тепер о много лучше, за що Вам красненько дякую".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, яка вистарчить на 5 місяців, вишле денебудь за $1.00:

Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

УВАГА: Наколи хочете дістати посилку зареджістровану, пришліть 10 цнт. більше.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизма, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий параліж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального аґента, залучаючи 2-центову марку на відповідь. 60ч93

MIKE FEDIW,
47 Ridge St., Hastings upon Hudson, N.Y.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
С. М. КАУФМАН
СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
урядує від 9-ої год. рано до 9-ої вечером.
При лічению уживає електричних машин X-RAY. 66-77
Dr. C. M. KAUFMAN,
111 7th Street, New York, N. Y.

R. J. Glick АҐЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

DR. KOLER
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

Dr. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студії в Варшаві, має 18 літ досьвіду у лічению недуг приватних мущин і женщин. Лічить: затроснє крови, уплави, неміч у мущин, всякі уплави мочового проводу, лишеї, викиди скірні, свербячку, шкрофули, недуги міхура і инші, походячі з нечистоти крови або блудів молодости. Голосіть ся особисто: почтою не лічу.

Години принятя: від 9-ої рано до 8-ої веч. В неділї до 2-ої.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після найновійшої методи у Вашій рідній мові. В чотирох тижнях станете вправним механїком і будете могли кермувати автомобілем, направляти і обзнакомитесь з механїзмом ріжнородних машин. Се занятє є найбільше поплатне. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси запевнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть ся або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St., New York
Інструктор: Павло Ґульо.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ!
УЧІТЬ СЯ АКУШЕРІЇ В НАШІЙ ШКОЛІ, АБО У СЕБЕ ДОМА. ПО УКІНЧЕНЮ ВИДАЄМО ДИПЛЬОМ. Лічимо успішно всякі слабости мущин, женщин і дітий. Адресуйте:
Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery
229 E. 14th St., Dpt. S. New York, N. Y
Telephone: Stuyvesant 933.

---

500 ДЕШЕВИХ ФАРМ НАПРОДАЖ

В СТЕЙТАХ
ОГАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНІЯ, МІШІҐЕН І ТЕНЕСІ,
ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК КЛІВЛЕНД, ЮНҐСТАВН І ПІТСБУРҐ. ЗЕМЛЯ НЕЧИЩЕНА ВІД $4 ЗА АКЕР І ВИСШЕ, ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ. КОШТА ПОДОРОЖИ ЗВЕРТАЄМО. ПИШІТЬ ПО НОВИЙ КАТАЛЬОҐ ДО: 72ч84
R. T. HURDLE LAND COMPANY,
3349 E. 55th St., Cleveland, Ohio.

DR. RICHTER'S Pain-Expeller
найуспішнїйший лік проти РЕВМАТИЗМА, БОЛІВ, ПАРАЛІЖА СУСТАВІВ І МЯЗІВ.

Оріґінальні пачки мають опаковання як побіч подано.

Не беріть пачок, які не мають нашої торговельної марки якора.

Фляшочки по 25 і 50 центів в аптиках і впрост від фірми.

F. Ad. Richter & Co.,
74-80 Washington St.
NEW YORK, N. Y.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

випозичає керичі на весіля, хрестини і всякі другі забави.
115 Ave. A., New York, N. Y.
Телефон: Orchard 2568

SMOKE **ZIRA** CIGARETTES PLAIN-END.

$5 ЛЕКЦІЇ ЇЗДИ АВТОМОБІЛЕМ $5

Не оставайте без роботи, коли Ви можете заробити $25 до $35 тижнево ставши шофером. 41—

Ми навчимо Вас на шофера у Вашій рідній мові в трох тижнях, в день або вечерами, за малою оплатою — $5. Всі наші студенти мають добрі посади. Продаємо також нові і уживані автомобілї.

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Аве., New York City

ЧИ ВИ МАЄТЕ НОВИЙ ЦІННИК КНИЖОК „СВОБОДИ"?
А може Ваші знакомі потребують?
Ми вишлемо Вам даром.
Пишіть на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДО ХОРИХ РУСИНІВ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРГ,
славний специяліст зі старого краю
поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУГИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУГ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОЄНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісї або в домі пацієнта, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяліста з Віденя.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY.
Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

МАЛІ ФАРМИ ГРОШІ!

За **$150** купите малу фарму з 40.000 КВАДРАТОВИХ СТІП в NEW BRUNSWICK, N. J.
Земля урожайна, суха і високо положена. По подробиці пишіть до:
METUCHEN REALTY & IMP. CO.,
206 Broadway, New York City.

Явним доказом для недужих про успішність мого лічення всяких недуг — є моя 35 літна практика, яка дає запоруку, що всі вилічимі недуги зістають усунені в скорім часі. 68вч78

Без ріжниці, що Вам долягає і як довго вона тревала. Прийдіть пересьвідчитись, що я для Вас можу зробити. Се Вас не коштує нічого, коли Ваша недуга є вилічимою.

Ціни низькі — найліпша опіка.

DOCTOR MULLIN,
лікар специяліст
409 Fourth Ave., Pittsburgh, Pa.
Офіс напроти почти.

НОВІСТЬ! НОВІСТЬ!

Найновійший ножик тепер появив ся. Ніхто з вас ще не мав і не бачив такого чудного і новомодного ножика, як сей. Тож самі придивіть ся, що за диво і як штучно зроблений. Два правдиво сталеві вістря самі отвирають ся. Пещо калічити собі руки при отвираню, коли вистарчить тут потиснути за маленький ґузик і на превелике чудо, вістре само отвирає ся; а коли потиснути за другий, ніж сейчас замкнеть ся. Ті ґузики можете бачити самі. Ніж сей коштує $1.95 і є дуже практичний для кождого. Коли хочете користати з сего практичного ножика, то не відкладайте з дня на день, але ще нині витніть се оголошенє і пришліть до нас разом з замовленєм. Гроші і замовленя шліть на адресу: 77

UKRAINIAN HOUSE OF QUALITY,
1825 W. Erie St. Chicago, Ill.

ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР В НЮ ЙОРКУ.

Чому я оголошуюсь в сій часописи?

Тому, щоби наших людий охоронити перед иншими неправдивими лікарями, які шумно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу медично і хірурґічно недуги як: слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, викиди шкірні, нервові слабости, пропуклину, геромойди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всі найновійші і найконечнїйші апарати, потрібні до ореченя недуги і до курації.

Уділяю охотно відповіди на всякі запити кождому, хто до мене зголосить ся або напише. Кождий Українець повинен в потребі голоситись лиш до мене, а я радо уділю правдивої помочи. 73-78

DR. JOHN SMITH, JR.,
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРҐ
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.
Офіс отворений від год. 12—2 попол. і від 6—8 вечер. а в неділї і сьвята від 10-ої рано до 4-ої пополудни. — Телефон: Stuyvesant 4193.

Перед ужитєм.

По ужитю.

ПОЗІР! НОВІСТЬ! Тисячі дівчат, женщин, молодців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилїченє змарщків, веснянок, знаків по віспі, прищів, чираків, лишаїв, лупленя шкіри, червоности твари і носа, відмороженя ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і кождого члена тїла. ҐАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить ся позбути сих страшних долегливостий. Ціна слоїка разом з пересилкою лише ОДНОГО ДОЛЯРА. 73—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

$150 **ПОЗІР! ВЕЛИКА ВІЙНА ВИГРАНА!** Наколи Тебе твоя праця не вдоволяє, хочеш заміняти свої посілости на ліпші і кориснїйші або желаєш посїдати фарму, льоти або дім при місті, фабриках, школах, церквах, на випадок як Тобі буде вигідно, єсли бажаєш заробляти стало від $2.50 до $5.00 денно, то не зволїкай. Витни сей цінний купон і зараз надсилай нам з точною своєю адресою. Перві до конкурсу одержать ДАРОМ одну парцелю яко премію. Пишіть до: 73-85

LINCOLN CO.
309 Broadway, Dept. 2, Siute 210, New York, N. Y.

МОДНІ УБРАНЯ

Чи хочете виглядати добре і вбрати ся добре за менші гроші? То прийдіть і купіть в нашім складі, а заощадите процент дрібничкової продажі. Зайдіть і огляньте також наш спеціяльний департамент одежи, де є велика скількість ріжних убрань і рейнковтів. Ми робимо убраня на замовленє. Наш склад є отворений кождого дня, а в суботу і неділю аж до 10-ої години. 73ч112

Маємо також 500 ярдів сукна зі старокраєвих фарбованих товарів.

S. LEVINE,
469-471 Clinton Ave., N. Rochester, N. Y.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"
наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ
ГАРНУ
КНИЖОЧКУ
Присилайте адреси до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

НАКЛАДОМ І ДРУКОМ КНИГАРНІ „СВОБОДИ"
ВИЙШЛИ НА ДНЯХ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ:

З РОКІВ ВІЙНИ
САТИРИЧНІ ІЛЮСТРАЦІЇ З ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ВІЙНИ.
ОПОВІДАНЯ, ВІДОМОСТИ І ІНФОРМАЦІЇ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД, ПРО СТАРИЙ КРАЙ І АМЕРИКУ, БОГАТО ІЛЮСТРОВАНІ.
Понад 150 ілюстрацій. — Ціна ....30 цнт.

ЛЮДОЇДИ
І ИНШІ ОПОВІДАНЯ.
Ціна ....25 центів

СЬВІТОВІ БАЙКИ В ОПОВІДАНЯХ
СТЕПАНА РУДАНСЬКОГО.
Ціна ....15 центів

Належитість принимаєсь також в одно, або двоцентових почтових значках.

Хто би хотів занятись розпродажию сих книжок, нехай напише по близші інформації.

Всякі замовленя просить ся слати на адресу:
„SVOBODA".
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПАПІРОСИ „ZIRA" МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинішних часах подибує ся усюди таку силу найріжнороднійших папіросів, що пересічному курцеви дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів виробляють ся ті папіроси і котрі з них заслугують на признанє.

Богато курців, які привикли до куреня папіросів европейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „ZIRA" їм найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких инші роди папіросів зовсім не мають.

Папіроси „ZIRA" продають ся по всіх крамницях — 10 штук за 5 центів. Ціна маленька, а якість перворядна. В пуделках папіросів „ZIRA" находять ся купони, які можна виміняти на готівку або гарні презента.

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕНЯ.

—0—

За всі оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертаєть ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся; в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєсь увагу Вп. читачів нашої часописи, що, коли вони висилають замовленя до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, роблять се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(За оголошеня поміщені в сїй рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщенє, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщенє. — Оголошень женитьби не приймаєсь)

Пошукую мого діда ОНУФРЕЯ ТЕРЛЕЦЬКОГО. Походить з села Міжанець, пов. Старий Самбір, Гал. Перебував в Юнґставн, Огайо. Хто би о нїм знав, або він сам прошу зголоситись на адресу: Lesio Sysyn, 79 Amherst Street, Manchester, N. H. 76-78

Пошукую своєї сестри АННИ ПАНКЕВИЧ, замуж. Романовська, з Ясениц, пов. Перемишль. Голоситись на адресу: Maria Pankewicz, Box 251, East Youngstown, O. 76-78

Пошукую свого товариша ЯНКА ҐОНТУ і брата МИКОЛУ РИҐЛЯ з Зарудин, пов. Збараж. Мали перебувати в Ню Йорку. Голоситись на адресу: Stephen Rygiel, 238 Amherst St., Buffalo, N. Y. 76-78

Семен Корнаґа пошукує свою жену МАРІЮ КОРНАҐА, яка перед роком виділила ся з дому і ніякої чутки про себе не дає. Моя адреса: Semen Kornaga, c/o American Ukrainian Exchange, 520 E. 6th St., New York, N. Y. 76-81

Пошукую ДАНИЇЛА СТЕФАНОВИЧА з села села Коленець, пов. Товмач, Гал. Перед трома роками перебував в Канаді в провінції Альберті. Був дяко-учителем. Хто би о нїм знав, або він сам, прошу ласкаво зголоситись на адресу: Rev. A. Chmelnycky, Box 903, Esteget, Alta., Can. 77-79

Пошукую моїх братів, МИКОЛУ РИМАРЧУК, МИХАЙЛА ШУЛЯКА і ІВАНА ЛАСИЦЮ. Походять з села Гринівці, пов. Товмач, Гал. Хто би о них знав обо вони самі, прошу зголоситись на адресу: Mich. Rymarczuk, Box 52, Ansonia, Conn. 78

П. Емілія Батрак просить всіх, котрі знали би, де перебуває її 15-літний син, Евгеній, котрий перед кількома тижнями відійшов від неї, щоби ласкаво повідомити її на адресу: Mrs. Emily Batrak, 196 4th St., New York City. 78-79

НА ПРОДАЖ ФОНОҐРАФ з богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продасть його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 67-79

ЛІЧНИЧИЙ ІНСТИТУТ п. н. Dr. Bukki's Medical Institute, 407 East 58th St, New York City, отсим подає до відома Вп. українській публиці і його-ж пацієнтам, що офіс сего інституту є отворений кождого дня, в неділї і сьвята від год. 9-ої рано до 8-ої вечером, а не лише в будні дни, як се мильно дотепер подавано в оголошеню. 78-89

Потрібно БУЧЕРА ДО ШТОРУ
Голоситись до:
WASYL DOBROWOLSKY,
62 Canal St., Jersey City, N. J.

ЛЮДИ — приходіть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелїзницях, цегольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведіть своїх приятелів. — Schwartz's Agency, 38 Montgomery St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ добре розвинений „стешенері" і „кенди стор", на розі улиць. Добрий дохід. Властитель продасть дешево з причини виїзду з міста. Голоситись до: 325 Summit Ave., Jersey City, N. J. 77-79

ПАННА ОЛЕНА СТЕПАНІВНА,
КАДЕТ-АСПІРАНТ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ.
Дуже гарно виконана фотоґрафія на переписних картках. Продасть ся по 5 центів. Половина доходу призначена на золотий медаль в формі хреста, яко нагорода для панни Олени Степанівної за боротьбу України. Належитість можна присилати дво-центовими марками на адресу: UKRAINIAN STORE, 209 S. Geddes Street, Syracuse, N. Y. 78-80

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,
ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЖИЮ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:
„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОДАМ ФАРМУ АБО ВИНАЙМУ 110
акрів, 60 акрів в обсіяних і засаджених, решта пасовиско і добрий ліс; поверх 200 штук дерев овочевих, 16 штук худоби рогатої, 2 коні, 4 безрог, 125 курий, всі машини господарські. Чотири милі анґлїйські до міста, 10 мінут до школи, дім на 7 кімнат і всі будинки господарські цілком в добрім стані. Продам за $4.800. $2.000 готівкою, решта на сплати. Голоситись листовно або особисто до властителя: 75-79
M. GRUSZEWSKI,
R. F. D. 2, Yantic, Conn.

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОҐА № 2, то нехай нині пише за ним. У нїм є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і ноти; ґрамофони, годинники, бритви, машини до писаня і богато иниших цінавих річий. Залучіть кілька марок на пересилку великого катальоґа. 46—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. II, Chicago, Ill.

ПРОЧ З БІДОЮ! Потребуємо сталих АҐЕНТІВ до легкої праці. Початкуючим платимо від 20 до 35 долярів тижнево. Фахового знаня не вимагаємо. Пишіть зараз до: Mr. Day, 309 Broadway, New York, N. Y. 73-85

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА
МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13x16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.
Замовленя шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ГРАЮЧИХ АМАТОРСЬКІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ
ПЕРША УКРАЇНСЬКА КОСТЮМЕРІЯ
Посїдає великий склад першорядних народних русько-українських і иншого рода добірних костюмів як також потрібні прибори до характеризованя осіб, як: перуки, волоси, бороди, вуси, шмінки і т. п. Річи ті випозичаємо по дуже низьких цінах. В нюйорських околицях убираємо і характеризуємо аматорів відповідно до роль граючих на сцені. При замовлених треба присилати спис осіб і потрібних річий. Замовленя треба присилати що найменше 8 днів перед представленєм на адресу:
Mrs. E. UHORCHAK, 310 2nd Street, Jersey City, N. J.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАЄВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47—
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St Louis, Mo.

КОЖДИЙ сьвідомий Українець повинен мати в своїй хатї портрети великих українських мужів як: Т. Шевченка, Ів. Франка, М. Грушевського, М. Павлика, Б. Хмельницького, І. Мазепи і Ів. Котляревського. Величина 16x20 цалів, ціна 50 цнт. за один. Книжки до читаня, молитвенники, кобзарі і всякого рода календарі. Катальоґ висилаємо даром. Пишіть на адресу: 75ч—
RUSKA KNYHARNIA IM. T. SZEWCZENKA,
168 E. 4th St., New York, N. Y.

РУСЬКИЙ БАЗАР
МАЄ НА СКЛАДІ ВЕЛИКИ ВИБІР **ВЗОРІВ ДО ВИШИВАНЯ**
Книжка № 1 коштує $1.50, № 2-ий 75 цнт.; № 3-ий 40 цнт.; № 5-ий 50 цнт.; № 8-ий 35 цнт.

Виробляємо також ґердани з кораликів до годинників з гербом України, ціна одного ґердана з меньших кораликів $2.50. Січовий з золотим гачком $3.00. Маємо до продажи коралики у всяких кольорах, ціна 25 цнт. за один бонч. Адресуйте: RUSKIJ BAZAR, 168 E. 4th Street, New York, N. Y. 14ч—

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! ПОЗІР!

В сих днях вийшли нові книжки:

1) „УКРАЇНСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ПІДРУЧНИК, дуже практичний до науки, враз з доданєм Словарця. — Ціна ....40 цнт.

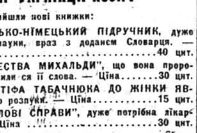
2) „ПРОРОЧЕСТВА МИХАЛЬДИ", що вона пророкувала і чи сповнили ся її слова. — Ціна.......30 цнт.

3) „ЛИСТ ШТІФА ТАБАЧНЮКА ДО ЖІНКИ ЯВДОХИ". Сьміху до розпуки. — Ціна..........15 цнт.

4) „ПРО ПОЛОВІ СПРАВИ", дуже потрібна лікарська книжка. — Ціна ....30 цнт.

Замовленя шліть на адресу: 75ч—
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Chicago, Ill.

КОМУ ПОТРІБНА ВІЙНА? НІКОМУ!

А українсько-німецький підручник, який тепер вийшов з друку є потрібний кождому, з котрого дуже легко можна навчити ся говорити по німецьки. Пишіть по него нині, бо наклад невеликий. Ціна з пересилкою 35 центів. Присилайте моні-ордер або марки на адресу: 73—
RUSKA KNYHARNIA IM. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th Str., New York, N. Y.

ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ СЬВІТОВОЇ ВІЙНИ.

виходить зошитами і описує правдиві події з поля битви украшені фотоґрафіями. Кождий зошит обнимає 16 сторін друку, переплетений в гарну кольорову окладку з вінєтою. До тепер вийшли слідуючі зошити:

ВИПУСК І. МІСТИТЬ В СОБІ ПОЧАТОК ВІЙНИ З 19 ОБРАЗЦАМИ.

ВИПУСК ІІ. ОПИСУЄ БИТВИ В СХІДНИХ ПРУСАХ І БЕЛЬҐІЇ, З 14 ОБРАЗКАМИ.

ВИПУСК ІІІ. ПОДАЄ ОБЛОГУ ПЕРЕМИШЛЯ І БИТВИ В КАРПАТАХ, З 16 ОБРАЗКАМИ.

ВИПУСК IV. ПРЕДСТАВЛЯЄ ВІЙНУ НА СЕРБСЬКІМ І ЧОРНОГОРСЬКІМ ТЕРЕНІ а також великі морські битви, з 14 образками.

ВИПУСК V. ПОСЬВЯЧЕНИЙ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ СІЧОВИХ СТРІЛЬЦІВ з многими портретами, а також битви в Карпатах.

Кождий зошит коштує 20 центів. Хто пришле одного доляра, тому вишлемо 5 зошитів і в дарунку Альбом війни вартости 25 центів, або 24 образки воєнні до стереоскопу вартости 30 центів.

Пишіть сейчас на адресу: 72,75,78
UKRAINIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

ЧУДОВА НОВІСТЬ!

Найновійший годинник, який тепер щойно появив ся. Ніхто з вас еще не бачив такого новомодного годинника як отсей. Придивіть ся сему годинникови, що се є за чудо. Подаємо Вам відразу інформацію про сей годинник: 1) Показує години, 2) показує як кождий день називає ся, 3) показує як кождий місяць називає ся, 4) показує коли є відміна місяця, 5) має дуже чистий хід і є дуже витривалий. Є в гарнім виробі, не пізнить ані одної мінути, посїдає 15 камінїв. Ґарантований на 25 літ. Можете сей годинник вложити на цілу добу до води і він дальше буде іти. Се щось надзвичайного. Хто його купить, той буде мав довгу і добру памятку, бо сї годинники щойно тепер вийшли. Жаден годинникар не посїдає тих годинників, тільки у нас можете їх набути. Хто замовляє у нас сей годинник, то не потребує нам висилати ані одного цента, тільки подайте, котрий жадаєте годинник і яка ціна і випишіть свою виразну адресу, а ми в тій хвили Вам його вишлемо почтою. Гроші зложите коли листар Вам доручить Ваш годинник. Ціна сего годинника враз з ланцушком тільки $6.25. Також посїдаємо годинник другої сорти, лише в иншій оправі. Цілу машинерію може кождий побачити з верху і він накручує ся раз на 8 днів. Ціна $6.35. До кождого годинника висилаємо писемну ґаранцію. Ті, що мешкають в Шікаґо або близько Шікаґо, зволять приїхати, а побачать сї чудові і новомодні годинники. Вона напевно кождому сподобають ся. Спішіть ся, бо їх ціна піде незадовго в гору. Ми тільно через короткий час так тано продаємо. Пишіть зараз за ними на адресу:

WATCH SELLING CO.,
951 W. Erie St, Dep. 8, Chicago, Ill.

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без ужитя затроюючих лікарств при помочи електрики. Рівнож в богато случаях, що давнійше вимагали операції, можна вилічити ся о много лучше тим самим способом, без ужитя ножа. 72-78

Маю також машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити заразливі бактерії, які є причиною всіх недомагань. Та метода лічення є не тільки нешкідливою але і приємною для пацієнта.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евеню і субвею.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., ві второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, в неділю від 9 до 11 рано.

РУСЬКИЙ І ПОЛЬСЬКИЙ АДВОКАТ І НОТАР з довголітною практикою переіпровадже всілякі справи цивільні та карні з найліпшими вислідами.

Години урядові: від 9-ої рано до 6-ої вечер
Адреса:
JOSEPH HELLER, 132 Nassau St., Room 516, New York, N. Y.

Для убогих порада безплатна в своїм мешканю від ч. 168 East 89th St., близько 3-ої евені, L стація від 7-ої до 10-ої вечер. 53—

---

35 презентів ДАРОМ Спеціяльна оферта на **ЗОЛОТОМ** криту годинку **ТІЛЬКИ $5.25**

КОНКУРЕНЦІЙНА ВІЙНА! МИ ТРАТИМО А ВИ КОРИСТАЄТЕ!

За $5.25 купите в нас тепер дуже гарну, з потрійними чудово різбленими окладинками, ЗОЛОТОМ криту годинку, заосмотрену з дорогоцінних каменів механізм, з 20-ЛІТНОЮ ҐВАРАНЦІЄЮ виритою на окладинці, а яко додаток дістанете 35 ПРЕЗЕНТІВ ЗОВСІМ ДАРОМ. Елеґантський ланцюшок з дармовисом, перстень, хрестик, брошку, чудовий малесенький будильник, гарне серце зі шпилькою, шпильку до краватки, до маншетів, ковнірців, чаруючі оперові скла, штилет, „Скавт" автоматичний пістол, ножик, 2 бранзолєти, фонтенове перо, імітаційна мала годинка з шпилькою, гармонію, файку, бритву, пасок, голярку і квач. НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ, але витніть сейчас се оголошене і зашліть до нас разом з 20 цнт. депозиту (*стемпсами або монетою*) як запорука купна, а сейчас вишлемо Вам почтою або експресом до вільного огляненя мужеську або женську годинку враз з 35 презентами прямо до Вашої хати. Решту заплатите при дорученю Вам сих річий. Купуючи від нас Ви нічого не тратите, позаяк ми направляємо або вимінюємо наші годинки за нові даром. Незадоволеним звертаємо гроші. (З Канади треба висилати цілу належитість наперед). Огляньте вперед наші годинки і презенти заки купите їх деинде. Вишліть замовлене ще нині. 75178

AMERICAN JEWELRY CO., Dep. D-106. St. LOUIS, Mo.

Зверніть Увагу!

Спеціяльно в сім місяци даємо нагоду кождому в Злучених Державах і Канаді набути ґрамофон разом з 20-ма піснями, який сьміло мож рівнати з 35-доляровою машиною — лише за $17.50.

15-ЛІТНА ҐАРАНЦІЯ!

Надішліть $2.50 на задаток а решту заплатите при відборі машини, а відворотною почтою отримаєте чудово-говорячу машину разом з 20 піснями які довільно позволяємо вибрати собі в нашім спиcі.

Жадайте нашого безплатного ілюстрованого цінника ґрамофонів і других музичних інструментів. Наш маґазин отворений щоденно, не виключаючи неділь і сьвят від 9-ої години рано до 10-ої вечером. 43ч—

GREATER NEW YORK PHONOGRAPH CO.,
310 GRAND STREET, D. 308 NEW YORK, N. Y.

„ЗДЕРЖІТЬ СЯ НА ХВИЛИНКУ!"

„Здержіть ся з писанем на машині на хвилинку, бо я хочу тепер телефонувати" — таке доводить ся чути кождого дня в офісах, де пишуть на машинах. — Пишучий здержує працю на кілька мінут і сидить безчинно. 57ч99

Чиж не ліпше набути таку машину до писаня, яка не стукоче і не перешкаджає другому в його умовій праці?

Машина модель 8, — званий „Ді Сайлент Сміт" іде так легонько, що не даєсь навіть запримітити.

До сих машин застусовано усі найновійші уліпшеня, які лише увигіднюють писане — на них можна писати всякі рахунки в табелярічнім поділі. Сі удосконаленя принесли добру славу

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER

і сьвіт узнав їх машини за найліпші.

У Вашій околиці є наша філія, — питайте за катальоґом модель 8, або пишіть

L. C. Smith & Bros. Typewriter Co.
SYRACUSE, N. Y., U. S. A.

Філії у всіх більших містах.

Broad & Market Streets, NEWARK, N. J.

311 Broadway NEW YORK CITY

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ!

ВАМ БЕЗПЕРЕЧНО ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РІЧИ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.

І тому коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших річий, то зверніть ся до нас з замовленєм.

Ми є самі фабрикантами і тому у нас дістанете добру роботу, а матеріял ліпший і в дешевшій ціні як деинде.

Як звісно, що кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів чи то до походу, паради, чи на пікніки і прогульки або на инші урочистости виступити з своїми прапорами, відзнаками лентами і в шапках.

Ми уділимо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш катальоґ з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:

EAGLE REGALIA CO.,
115 Nassau St., New York, N. Y.

ЛИС МИКИТА

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького переробив Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовленя і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

NEW PERFECTION

„ЩАДЖУ ТАКОЖ ГРОШІ!"

„Не маю рахунків за вуглє, ґаз і дерево, бо уживаю New Perfection Oil Cook Stove. Мене коштує зварене страви на шість осіб всего 2 центи".

Ся нова нафтова кухня заощаджує Вам час і здоровлє. Запалюєсь і гасить ся як ґазовий печ — варить і пече все, а кімнату держить в мірній температурі.

Її довгий коминок викликує відповідний продув і удержує рівну і без чаду полумінь, яку довільно можна уживати при вареню.

Сї нафтові кухні до вареня є в ріжних моделях і розмірах. Вони продають ся від $3.00 і висше у слідуючих купців:

BAYONNE, N. J.	JERSEY CITY, N. J.
J. E. Jones	F. B. Brill
HOBOKEN, N. J.	L. S. Behr
Breckwoldt Bros.	J. Joseph
Frank Cordts Furniture Co.	H. E. Lutjen
S. Lubash	H. Seigel
	J. T. Sack

Глядіть за кухнею з довгим, синьої краски, комином.

Найліпше уживати нафти зв. Aladdin Security Oil.

STANDARD OIL COMPANY
(New Jersey)
NEWARK NEW JERSEY

"IT'S THE LONG BLUE CHIMNEY"

ZIRA
PLAIN-END CIGARETTES
BEST OF ALL

ЦИГАРЕТКИ З ТУРЕЦЬКОЇ МІШАНКИ
СМАК - ЧИСТИЙ, БИВНИЙ, ВДОВОЛЯЮЧИЙ

Цигаретки — які мають покуп
Димок — який ви любите
Цигаретки — доброї сорти

ПРОДАЮТЬ СЯ ВСЮДИ.

ГОТІВКА або гарні ПРЕЗЕНТИ за купони ZIRA.

Пишіть по катальоґ премій.

Chain Watch Fob & Charm 450 whole coupons. Laundry Set, consisting of three separate irons and asbestos plate. 300 whole coupons. Majestic Food Chopper, 150 whole coupons.

ZIRA DEPARTMENT
95 First Street, - Jersey City, N. J.
P. Lorillard Co., Inc. Established 1760

Чи Ви єще того не знаєте?

що Ви повинні купувати лікери там, ДЕ ВИ МОЖЕТЕ ЗА МАЛІ ГРОШІ ДІСТАТИ ЯК НАЙЛУЧШІ ТОВАРИ. Є тільки одно таке місце в Америці, добре знана гуртовна спродажа лікерів БРЕМАН І ОСҐУТ в Пітсбурґу, Па.

Перечитайте уважно слідуючий спис цін:

Наші B.&O. спеціяльні червоні або білі горівки в цінах від........$1.75 до $4.00
Правдива добра Теркалиця, за ґальон..........$2.00 до $5.00
Чиста, моцна Сліввіца, за ґальон ....$2.50 до $5.00
Кімель або Грушняк, за ґальон $2.50, $3.00, $3.50
Коняк, за ґальон........$2.50 до $5.00
Добре біле або червоне столове вино, за ґальон від $1.00 в гору.
Солодкий токай, за ґальон $2.50 до $4.00
Чорний рум, за ґальон...$2.00 до $4.00
Правдивий яловець (Боровичка), за ґальон.... ...$2.50, $3.00, $3.50, $4.00 і $5.00
Алькоголь, за ґальон......$3.00 і $4.00

Оплачуємо почту від замовлень 5-долярових і висше на просторі межи Ню Йорком а Шікаґом.

ГРОШІ ВИСИЛАЙТЕ В РЕДЖІСТРОВАНІМ ЛИСТІ І ПОЧТОВИМ МОНІОРДЕРОМ.

КУПУЮЧИ ВІД НАС, ЗАОЩАДИТЕ ГРОШІ, ПОЗАЯК МИ НЕ ЗАТРУДНЮЄМО АҐЕНТІВ.

МОЖЕТЕ ПИСАТИ ДО НАС ПО УКРАЇНСЬКИ. 57ч—

BREMAN & OSGOOD,
112 Fullerton St.,
PITTSBURGH, PA.
ЙОСИФ П. ПАЛЬ,
український управитель.
РІК ОСНОВАНЯ 1893.

РУСИНИ ПІТСБУРҐА!

Чи Ви знаєте
ЩО ГРОШІ, ТО СИЛА?

Старайте ся пізнати та лічніть складати свої ощадности в стейтовім банку на розі улиць
38ч- CARSON і 14-ої.

Сей банк є одним з найстарших і найпевнійших банків, що цілковито забезпечує Ваші ощадности. У нас складають ся гроші ЦЕРКОВНІ, БРАТСЬКІ, СИРІТСЬКІ і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контрольорів.

Продаємо КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по почтовім курсі.

German Savings & Deposit Bank
COR. 14-ої і CARSON STREETS,
SOUTH SIDE PITTSBURGH, PA.
И. Е. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Од. Бучак, урядн. банку.

УЖИВАЙТЕ ЧУДОВОГО ПОРОШКУ НА НОГИ ЯКІ ПІТНІЮТЬ І СВЕРБЛЯТЬ!

СЕЙ ЧУДОВИЙ ПОРОШОК УСУВАЄ ДОЛЕГЛИВОСТИ, ПІДЧАС КОЛИ ИНШІ СРЕДСТВА ЗАВЕЛИ.

Ціна за пачку 25 цнт., додатково 5 цнт. при замовленях позамісцевих.

ВИРІБ АПТИКИ YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

ПРАВДИВИЙ ЛИШЕ В ОПАКОВАНЮ З ФОТОҐРАФІЄЮ ФАБРИКАНТІВ БРАТІВ ЯЛОВИЧІВ.

ПРОТИ ПЛЯМ НА ЛИЦИ, ПРИЩІВ, ЛИШАЇВ І ИНШИХ НЕЧИСТОСТИЙ ШКІРИ уживайте лише Y. B. Metamorphosa Cream і мило Metamorphosa Soap. Одна проба переконає кождого о висшости сих средств над другими подібними. Від десять літ тїшать ся загальним признанем. Ціна за крем і мило 75 цнт., для замісцевих 85 цнт. з пересилкою. Виробляє YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y. 76ч84

ROBERT LEWIN & COMPANY,

14 Smithfield Street, Dept. L. Pittsburgh, Pa.
Напротив „Мононґагеля Гавз".

ЗАЛОЖЕНА РОКУ 1872, ПЕРЕД ЗВИШ 43 РОКАМИ.

Стара славна фірма, де кождого добре обслужать. Найлучшої якости горівки, вина, лікери, розаліси і др., по найнизших цінах. Замовте собі на пробу, а ручимо, що будете вдоволені. Пишіть за цінником. Ми Вам сейчас вишлемо, як тільки його зажадаєте.

Тут подаємо деякі ціни товарів найлучшої якости, з яких Ви певно будете вдоволені:

	ЗА ҐАЛЬОН
Добра стара червона або біла горівка....	$1.50—2.00—2.50—3.00
Арак	2.00—2.50
Добрий старий темний рум.........	2.00—2.50—3.00
Теркелиця	2.50—3.00
Добра расковиця або анижівка.........	1.50—2.00—2.50
Боровиця	2.00—2.50
Сильний алькоголь	3.00—3.50—4.00
Угорська сливовиця	2.50—3.00
Добра стара бренді..............	2.50—3.00
Бренди (з яблок або бросквинь)........	2.50—3.00
Добре старе вино..............	1.50—2.00—2.50
Др. Алтерс гірке вино (старе)........	2.50

Памятайте, що ми оплачуємо експрес або фрейт від всіх замовлень на $5.00 або висше. Вишліть гроші на моніордер, в реджістрованім листі або чек. Хочемо, щобисьте тільки раз спробували а ручимо, що будете нашим сталим костумером. Замовленя висилайте на повисше подану адресу.

54ч— ІВАН ГОРНЯК, управитель чужинецького департаменту.

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

ФОНОҐРАФИ ДАРОМ

ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ХАТ.
СПІВАЄ — ГРАЄ — СЬМІЄСЬ І ПЛАЧЕ.

ЄСЛИ ВИТНЕТЕ СЕ ОГОЛОШЕНЄ І ЗАШЛЕТЕ НАМ ВАШЕ ІМЯ І ВАШ ДОКЛАДНИЙ АДРЕС, ТО МИ ВИШЛЕМО ВАМ НАШ 18-ДОЛЯРОВИЙ ФОНОГРАФ ЦІЛКОМ БЕЗПЛАТНО. МИ ПРОДАЄМО РЕКОРДИ, А ФОНОГРАФИ ДАЄМО ДАРОМ. АДРЕСУЙТЕ ДОКЛАДНО:

THE NORTHWESTERN SALES COMPANY, 581 Thomas St., St. Paul, Minnesota

Залучіть 2-центову марку на катальоґ.

КНИЖОЧКИ ПЛАТНИЧІ для Братств і Товариств до вписуваня місячних вкладок, можна дістати в друкарни „Свобода" по ціні 7 цнт. штука.